

Vlaams
Parlement

vergadering **C10**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 4 oktober 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de spreiding van de geluidshinder van de luchthaven van Zaventem – 2649 (2015-2016)	
VRAAG OM UITLEG van Lieve Maes aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de verworpen klacht van de Vlaamse Regering tegen de concentratie van vliegroutes – 2656 (2015-2016)	
VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de uitvoering van het actieplan omgevingslawaai voor de luchthaven Brussel-Nationaal en de stand van zaken van de federale Vliegwet – 4 (2016-2017)	3
VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het nieuwe lucht-kwaliteitsplan en de luchthavenregio – 2672 (2015-2016)	9
VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de nieuwe Europese klimaatdoelstelling voor 2030 – 2712 (2015-2016)	
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de ratificering van het klimaatakkoord van Parijs – 28 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de uitwerking van het Belgische klimaatakkoord – 65 (2016-2017)	12
VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de illegale uitzettingen van fazanten en patrijzen – 2790 (2015-2016)	20
VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de Chinese wolhandkrab – 2805 (2015-2016)	23
VRAAG OM UITLEG van Lode Ceysens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over vergunningen voor paardenstallen – 2828 (2015-2016)	27
VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de mantel- en zilvermeeuwenpopulatie op zoek naar broedgebied – 2833 (2015-2016)	31
VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het stookolietankfonds – 6 (2016-2017)	33
VRAAG OM UITLEG van Annick De Ridder aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het Saeftinghedok – 57 (2016-2017)	35

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de spreiding van de geluidshinder van de luchthaven van Zaventem – 2649 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Lieve Maes aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de verworpen klacht van de Vlaamse Regering tegen de concentratie van vliegroutes – 2656 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de uitvoering van het actieplan omgevingslawaai voor de luchthaven Brussel-Nationaal en de stand van zaken van de federale Vliegwet – 4 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Minister, in het federaal regeerakkoord staat vermeld dat de Federale Regering aan de hand van de langverwachte Vliegwet de spreiding van de geluidsoverlast veroorzaakt door vliegtuigen die landen en opstijgen in Zaventem, zou aanpakken. De Federale Regering verklaart er te willen werken aan een eerlijke spreiding, die vervolgens juridisch zou worden vastgelegd. Zelf ben ik absoluut voorstander – zoals iedereen hier, veronderstel ik – van een eerlijke spreiding van de geluidsoverlast die eindelijk de concentratie in de Noordrand aanpakt.

Op donderdag 1 september 2016 hebt u samen met uw collega, federaal minister van Mobiliteit Bellot, besloten dat de vliegroutes boven de Noordrand van Brussel tot op vandaag ongewijzigd blijven. Na twee jaar is er dus nog steeds geen enkele vooruitgang. Ondertussen hebben vijf randgemeenten, namelijk Vilvoorde, Machelen, Meise, Wemmel en Grimbergen, een milieustakingsvordering opgestart om een vliegwet af te dwingen. Uit een artikel in De Standaard van 2 september begrijp ik dat het Vlaamse Gewest – en dat is een goede zaak – zich bij het kort geding heeft aangesloten. De recente ontwikkelingen – de collega's hebben gelijksoortige vragen –, of eerder het ontbreken hiervan, in het dossier nopen mij tot de volgende vragen.

Minister, hebt u overleg gehad met minister Bellot inzake de Vliegwet? Indien ja, wat was dan de uitkomst van dit gesprek of deze gesprekken?

Komt er een eerlijke spreiding van de geluidshinder rond de luchthaven van Zaventem? Wordt de concentratie van geluidshinder in de Noordrand aangepakt via een eerlijker spreiding? Is er een vooropgestelde timing waarin we eindelijk enige vooruitgang mogen verwachten in het dossier?

Wat zijn de volgende stappen die u zult ondernemen in het dossier?

Indien er een wetsontwerp met betrekking tot een eerlijke spreiding van de geluidshinder op tafel komt dat de inwoners van de Vlaamse Rand benadeelt inzake geluidsoverlast, zal de Vlaamse Regering dan – ik heb het al een paar keer gevraagd – een belangenconflict opstarten?

De voorzitter: Mevrouw Maes heeft het woord.

Lieve Maes (N-VA): In februari 2014 trok de vorige Vlaamse Regering naar de Raad van State tegen de beslissing van de Federale Regering om bepaalde vliegroutes van en naar Zaventem te wijzigen en die naar de Noordrand te verschuiven.

Deze vliegroutes werden door toenmalig federaal staatssecretaris van Mobiliteit Wathelet vastgelegd. In uw hoedanigheid als minister van Leefmilieu bevestigde u na de verworpen klacht al dat de omstreden vliegroutes ongewijzigd blijven.

Het dient gezegd dat dit uiteraard voor onrust zorgt in de Noordrand. Zeker omdat een nieuwe Vliegwet, zoals opgenomen in het federale regeerakkoord, nog altijd uitblijft. De vijf gemeenten die in 2014 aan de alarmbel trokken, hebben wel nog een milieustakingsvordering lopen die ze in mei van dit jaar inzetten, een procedure waarbij de Vlaamse Regering zich volgens verschillende media aansloot.

Een milieustakingsvordering kan worden ingesteld wanneer een handeling een kennelijke inbreuk is of een ernstige dreiging vormt voor een inbreuk op een of meer bepalingen van wetten, decreten of besluiten die het leefmilieu moeten beschermen. Het inwilligen van een milieustakingsvordering door een rechtbank kan leiden tot de staking van de ongewenste handeling, en ook tot de afbraak van een onwettige constructie.

Minister, kan – en zo ja, zal – de Vlaamse Regering na de verworpen klacht nog stappen ondernemen in dit dossier? Zo ja, welke?

Wanneer wordt uitsluitel verwacht in het kader van de lopende milieustakingsvordering? Welke is de precieze rol van de Vlaamse overheid bij die vordering?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Voorzitter, minister, het ontwerp actieplan omgevingslawaaï voor de luchthaven Brussel-Nationaal werd op 30 oktober 2015 principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Naar aanleiding van het aflopen van het openbaar onderzoek hebben wij in de commissie eind januari reeds gesproken over de verschillende bezwaarschriften en opmerkingen op het actieplan. Op vrijdag 10 juni werd het ontwerp van actieplan omgevingslawaaï goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Het plan past binnen de uitwerking van de Europese richtlijn van 2002 en stelt voor om in het kerngebied, namelijk de gemeenten Machelen, Steenokkerzeel, Kortenberg, Zaventem en Kampenhout, een preventief beleid te ontwikkelen gericht op het vermijden van nieuwe geluidshinder. Dat steunt op twee maatregelen: enerzijds de opmaak van een GRUP ter operationalisering van de ruimtelijke maatregelen en anderzijds acties rond bekendmaking van nieuwe isolatievoorschriften gericht op nieuwbouwprojecten.

Het isolatieprogramma bestaat eigenlijk uit twee delen. Nieuwe woningen krijgen veel strengere isolatienormen, maar er zijn ook bestaande woningen. De Vlaamse Regering is het engagement aangegaan om de financiële compensatie voor isolatie van bestaande woningen te onderzoeken.

Iedereen heeft recht op een goede nacht- en zondagsrust. Maar een flankerend beleid op het vlak van ruimtelijke ordening is maar voldoende effectief indien de geluidscontouren voldoende stabiel zijn. Dit brengt me ook tot de problematiek van het uitblijven van een samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de twee andere gewesten om een gecoördineerd beleid inzake beheersing van de lawaaihinder te garanderen.

Na de negen Vlaamse gemeenten, zijnde Grimbergen, Machelen, Kortenberg, Meise, Tervuren, Vilvoorde, Wemmel, Wezembeek-Oppem en Kraainem, die reeds eind mei de handen in elkaar sloegen tegen een vliegvrij Brussel en samen strijden voor een evenwichtig spreidingsplan rond Zaventem, hebben recent nog tien andere Vlaamse gemeenten, zijnde Aarschot, Asse, Bierbeek, Dilbeek, Haacht, Kampenhout, Holsbeek, Lubbeek, Rotselaar en Steenokkerzeel, hun handtekening

gezet onder een platformtekst met betrekking tot het luchthavendossier. Dus in totaal negentien gemeenten, goed voor 80 procent van de oppervlakte die vandaag wordt overvlogen, pleiten voor een eerlijke spreiding op basis van de aeronautische principes van vliegen tegen de wind, binnen geldende windnormen en rechtstreeks naar de bestemming, en voor een totaalaanpak met beperkingen van het vlieggeluid aan de bron, maatregelen op het vlak van ruimtelijke ordening, operationele procedures voor lawaaibestrijding en exploitatiebeperkingen. Volgens de burgemeesters van die negentien Vlaamse gemeenten moet een onafhankelijk controleorgaan de vliegprocedures opvolgen.

Minister, we moeten er uiteraard voor zorgen dat de economische ontwikkeling van onze luchthaven wordt gestimuleerd, maar tegelijk moeten de omwonenden worden gerespecteerd en moet de leefbaarheid voor hen worden gegarandeerd. Dat is ook exact wat er in het Vlaams regeerakkoord staat. Tevens is er nood aan een stabiel kader, dat rechtszekerheid geeft aan de luchtvaartmaatschappijen, en blijft veiligheid uiteraard een prioriteit.

Minister, wat is de stand van zaken met betrekking tot het onderzoek inzake de financiële compensatie voor isolatie bij bestaande woningen? Op welke manier wordt er een onderscheid gemaakt tussen bestaande woningen en nieuwbouwwoningen qua isolatiemaatregelen? Wat is de stand van zaken met betrekking tot het samenwerkingsakkoord tussen de drie gewesten? Wat is de stand van zaken met betrekking tot de federale Vliegwet? Op welke manier zult u bijdragen tot een evenwichtig spreidingsplan voor de luchthaven? Bent u reeds tussenbeide gekomen in de gerechtelijke procedures die Brussel heeft aangespannen in dit dossier? Wat is de stand van zaken hiervan?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, geachte leden, er is inderdaad een arrest van de Raad van State dat dateert van 12 juli en dat de nietigverklaring die we hadden gevraagd, onontvankelijk heeft verklaard. De Raad van State gaat er immers van uit dat de wijziging van de vliegroutes eigenlijk al was bekendgemaakt in de luchtvaartgids op 28 november 2013, en dat het verzoekschrift tot nietigverklaring dus eigenlijk laattijdig was ingediend. De onontvankelijkheid van het annulatieverzoek houdt echter niet in dat er op dit moment geen procedures meer lopen. Er zijn nog twee procedures hangende betreffende een milieustakingsvordering, de ene door het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en de andere, zoals u weet, door vijf Noordrandgemeenten. We zijn dus vrijwillig tussenbeide gekomen in die procedures.

Bij de 'Brusselse' milieustakingsvordering vragen de verzoekers onder meer de afschaffing van de kanaalroute. In die procedure is een conclusiekalender afgesproken, wat wil zeggen dat elke partij weet wanneer conclusies moeten worden ingediend. In dezen wordt voorzien dat er eind april 2017 zal worden gepleit. De exacte datum ligt echter nog niet vast, maar daarover zal wel worden beslist door de voorzitter van de rechtbank.

In de milieustakingsvordering van de vijf Noordrandgemeenten wordt de staking gevraagd van zes van de zeven fasen van het plan-Wathelet. De staking van de vijfde fase heeft betrekking op de vliegroutes die boven de Noordrand werden ingevoerd op 9 januari 2014. Dat was trouwens ook het voorwerp van het annulatieberoep van het Vlaamse Gewest. We zullen ter zake tegen 15 november conclusies moeten indienen. De pleitdatum in deze milieustakingsprocedure is vastgesteld op 25 januari 2017.

Het standpunt dat het Vlaamse Gewest in zijn conclusies zal innemen, wordt op dit moment volop voorbereid, op basis van een grondige analyse van alle

elementen in dit dossier. De rode draad doorheen de Vlaamse standpunten zal uiteraard zijn dat er een billijke spreiding moet zijn van de vliegroutes.

Dat zijn de juridische procedures. Uiteraard is er daarnaast ook overleg, met de Federale Regering, die bevoegd is om de vliegroutes aan te passen, en met de andere gewestregeringen. Wat mij betreft, is een samenwerkingsakkoord nodig, dat minstens concrete afspraken moet bevatten over het exploitatiekader en het algemeen beheer, maar ook over de controle van de geluidsoverlast, de formulering van gezamenlijke milieudoelstellingen, de benodigde maatregelen om die doelstellingen ook te realiseren en natuurlijk ook de financiering ervan.

Het belang van die afspraken in een samenwerkingsakkoord heb ik ook nog eens benadrukt tijdens een persoonlijk overleg dat ik heb gehad met mijn federale collega, minister Bellot. Die gaf tijdens dat overleg aan dat hij in nauw overleg met alle belanghebbenden – waaronder uiteraard wijzelf, maar ook het Waalse en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en de betrokken gemeenten, maar ook Brussels Airport en actiecomités moeten allemaal daarbij worden betrokken – zo spoedig mogelijk een duidelijk rechtskader wil uitwerken waarbij socio-economische belangen en de leefbaarheid van de luchthavenregio met elkaar moeten worden verzoend.

Tijdens het overleg is afgesproken dat minister Bellot het initiatief zou nemen om een werkgroep met de vertegenwoordigers op te richten. De bedoeling was dat die werkgroep voor de eerste keer in oktober zou samenkomen. Een exacte datum hebben wij op dit moment nog niet ontvangen.

In functie van de uitslag van de lopende juridische procedures en het overleg met de Federale Regering zullen wij ons uiteraard ook beraden over verdere stappen die we moeten of zouden kunnen zetten om de belangen van de Vlaamse Rand in dit dossier te verdedigen. Het inroepen van een belangenconflict behoort uiteraard tot de mogelijkheden. Volgens mij is het nog te vroeg om hierop vooruit te lopen.

Een onderzoek van de mogelijke invoering van isolatiepremies is als een bijkomende actie in het geluidsactieplan opgenomen. In principe zal dit onderzoek het voorwerp vormen van een Toegepast Wetenschappelijk Onderzoek Leefmilieu-studie (TWOL-studie) die in de loop van volgend jaar zal worden gevoerd.

In het actieplan is bepaald dat we voor nieuwe woningen een isolatievoorschrift invoeren. De verantwoordelijkheid voor voldoende isolatie bij nieuwbouw wordt hiermee bij de burger gelegd. Dat is ook logisch. Het is eenvoudiger en goedkoper om vooraf in plaats van nadien de juiste bouwkundige maatregelen te treffen.

De bestaande woningen bevinden zich natuurlijk in een andere situatie. We gaan ervan uit dat de geluidsbelasting wellicht onvoldoende is ingeschat op het ogenblik dat er is gebouwd. In de context van bestaande woningen zijn de aanpassingen moeilijker uit te voeren. Aangezien de aanpak niet zo evident is, zal voor bestaande woningen nader worden onderzocht of we een ondersteuningsprogramma kunnen uitwerken. Dit programma zal trouwens als aandachtspunt op tafel worden gelegd tijdens de onderhandelingen over een samenwerkingsakkoord.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Minister, ik dank u voor uw bondig antwoord. Ik had misschien liever iets preciezers gehoord. Ik heb een aantal positieve punten gehoord. U hebt verklaard dat er overleg is geweest. Het gaat dan echter om een persoonlijk gesprek met minister Bellot. Wat is de eigenlijk het statuut van dat overleg?

Het baart me wat zorgen dat nog geen nieuwe datum is afgesproken. Het lijkt me allemaal wat te sputteren. Ik vind het positief te vernemen dat u echt voor een samenwerkingsakkoord gaat. Op dat vlak rekenen we volop op u.

De timing baart ons natuurlijk zorgen. We hebben er allemaal baat bij dat die Vliegwet er snel komt en goed in elkaar zit. De billijke spreiding, waar we allemaal achter staan, moet snel worden gerealiseerd. Uw actieplan is een goede zaak. Ik beweer niet dat uw plan staat of valt met die Vliegwet, maar er zijn natuurlijk implicaties. Ik kan er enkel op rekenen dat er met betrekking tot dit dossier, dat zeer belangrijk is voor heel Vlaanderen en zeker voor de streek rond de luchthaven, zo snel mogelijk een billijke oplossing komt.

De voorzitter: Mevrouw Maes heeft het woord.

Lieve Maes (N-VA): Minister, ik heb onthouden dat de eerste procedure in januari 2017 zal worden afgerond. In november 2016 moeten de conclusies worden neergelegd. Ik heb tevens vernomen dat de Vlaamse overheid tussenbeide zal komen. Het is me echter niet helemaal duidelijk of de gemeenten uiteindelijk de finale conclusies moeten neerleggen. Hebt u dit van hen overgenomen? Indien u dit nog even zou kunnen verduidelijken, zou dat handig zijn.

Ik ben het met u eens dat het voorlopig nog iets te vroeg is voor een belangenconflict. We hopen dat de rechtspraak dit overbodig zal maken. De werkgroep zou in oktober 2016 vergaderen. Dit maakt me een beetje bezorgd. Het is al 4 oktober 2016. Er is nog geen datum. Dit lijkt me op het randje van de haalbaarheid te zitten. Volgens mij moeten we dit met zijn allen blijven opvolgen.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, ik wil het eerst over uw antwoord over de isolatie hebben. U hebt verklaard dat volgend jaar een studie volgt. Gaat het dan specifiek om de bestaande woningen? Heb ik dat goed begrepen? Het is uiteraard belangrijk hierover met de inwoners van de betrokken gemeenten te kunnen communiceren.

Het is uiteraard zeer belangrijk dat er een stabiel en wettelijk kader komt dat onze luchthaven in staat stelt zich verder te ontwikkelen. U bent in dit verband een belangrijke persoon. U voert overleg met de Federale Regering en met de verschillende gewestregeringen. Ik ben blij dat u hebt benadrukt dat een samenwerkingsakkoord nodig is. Het is belangrijk afspraken te maken over het exploitatiekader en dergelijke. Het gaat om zeer veel zaken.

Het is een goede zaak dat de werkgroep zal worden opgericht. Hoog tijd, zou ik zo zeggen. Ik maak me echter ook zorgen. Normaal gezien, had de werkgroep in oktober 2016 moeten vergaderen. Het is al begin oktober 2016 en u hebt daar nog niets over gehoord. Ik maak me zorgen met betrekking tot de timing. De Vlaamse Regering moet sowieso het belang hiervan blijven benadrukken. Indien de timing niet wordt gevolgd, moet u hier zelf om verzoeken. U moet dan aan de bel trekken om zo snel mogelijk te kunnen samen zitten.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: We blijven dat zeker goed opvolgen. We hebben er al een paar keer op aangedrongen een datum vast te leggen.

Ik zal even toelichten hoe de procedure in elkaar zit. Elke partij kan conclusies neerleggen. De verzoekers mogen altijd de laatste conclusie met de laatste antwoorden neerleggen. Dat zal in het geval van deze procedure ook op deze manier verlopen. Concreet betekent dit dat de vijf gemeenten in de noordrand, Vilvoorde, Grimbergen, Meise, Machelen en Wemmel in deze procedure de laatste conclusies zullen neerleggen. Vervolgens komt er een pleitdatum en dan is het wachten op de definitieve uitspraak. Als partij in de zaak kunnen wij ook conclusies neerleggen.

In elk geval blijven we dit verder goed opvolgen. Eerlijk gezegd, vind ik het wel een verademing. Zodra hij minister is geworden, heeft minister Bellot onmiddellijk de stappen gezet die iedereen heeft gezien. Hij heeft verklaard dat hij aan een samenwerkingsovereenkomst wil werken. Dat was de eerste keer dat de Federale Regering dit zo expliciet heeft benadrukt. Dit stemt me voorzichtig positief. We blijven dit opvolgen. De Federale Regering werkt nu volop aan de opmaak van de begroting. Misschien heeft het daar iets mee te maken. We zullen nog eens zeer nadrukkelijk contact opnemen om een datum vast te leggen.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, het stemt me hoopvol dat u 'on speaking terms' met de federale overheid bent. Daar knelt immers al jaren het schoentje. We merken in de Vlaamse Rand en ook in mijn eigen gemeente, Kortenberg, dat de belangen van de inwoners van de Vlaamse Rand niet altijd van harte worden verdedigd. Nu wordt een werkgroep samengesteld. Minister Bellot heeft ooit een uitnodiging naar alle belangengroepen gestuurd. Het ging echter expliciet enkel om de Brusselse belangengroepen. Hij was de belangen- of inwonersgroepen uit de Vlaamse Rand zagezegd vergeten uit te nodigen. Zal het u ook zo verlopen? Een mens wordt hier natuurlijk al snel achterdochtig van.

Voor het overige is met betrekking tot het plan een openbaar onderzoek ingesteld. Verschillende gemeentebesturen hebben opmerkingen, suggesties en bezwaren geuit. We hebben nog niet de kans gehad inhoudelijk te bespreken wat die bezwaren precies inhouden.

Wat de gemeente Kortenberg betreft, weet ik dat het plan niet voorziet in financiële middelen voor de isolatievoorwaarden die u zou willen opleggen. Hoe ziet u dit? U maakt duidelijk het onderscheid tussen bestaande woningen en nieuwbouwwoningen. Hoe wenst u dit te financieren?

Minister, mijn volgende opmerking heeft betrekking op de vraag over de kip of het ei. Eerst komt er een Vliegwet. Die wet biedt rechtszekerheid aan de mensen die wonen in de corridor waar er geluidsoverlast is. U hebt het in uw plan ook over het opstellen van een ruimtelijk uitvoeringsplan om een gedeelte van het nog niet aangesneden woongebied niet te laten bebouwen. Op die manier komen we natuurlijk bij planschade uit. Dat is ook een financiële strop rond het plan.

Ik veronderstel dat de betrokkenen niet zullen vaststellen dat de grond nu niet kan worden bebouwd, van hun plan zullen afstappen en de grond dan maar aan een goed doel, aan de gemeente of aan de minister zullen schenken. Daar moet een oplossing voor worden gevonden. Hoever staat u met het opstellen van dat ruimtelijk uitvoeringsplan?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Nevens, wij maken met dezelfde partijen deel uit van de Federale Regering. Volgens mij klinkt de boodschap daar luid. Dat geldt voor uw partij en voor alle andere partijen die in de Federale Regering vertegenwoordigd zijn. Ik kan hier natuurlijk niet in de plaats van de Federale Regering spreken.

Ik denk dat ik de isolatievergoeding voldoende heb geschetst. We gaan vooral voor de bestaande woningen. Om dit goed te kunnen berekenen, is dit in het actieplan opgenomen. We baseren ons op de ingediende bezwaren. Het gaat hier om een terechte bezorgdheid. Iedereen kan zien dat we dit ernstig nemen. We moeten natuurlijk goed berekenen wat de kostprijs is en hoe we dit kunnen aanpakken. Hoe we te werk zullen gaan, zal de studie uitwijzen. Daarna zullen we over een betere raming beschikken en weten hoe we hiermee kunnen omgaan.

Wat het ruimtelijk uitvoeringsplan betreft, moet nog een hele procedure worden doorlopen. Dit omvat onder meer een milieueffectenrapportage. Het is nog te vroeg om vooruit te lopen op de vraag om welke zones het zal gaan of hoe dat concreet zal verlopen. We gaan hiermee van start.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Minister, ik dank u voor uw antwoord en voor uw verdere toelichting. Het is een goede zaak dat minister Bellot, in tegenstelling tot zijn voorganger, blijkbaar wel bereid is met de verschillende actoren rond de tafel te zitten. Het komt er nu op aan die overlegmogelijkheden maximaal te benutten om de Vlaamse eisen stevig op tafel te leggen. Het verheugt me u te horen zeggen dat u het dossier nauw opvolgt. Vanuit onze fractie volgt dan ook de oproep hierbij zeer aanklappend te werk te gaan. U moet de eisen vanuit Vlaanderen heel duidelijk op tafel leggen. U moet dit te gepasten tijde en zonder treuzelen doen. Er moet zo snel mogelijk een oplossing komen voor dit al lang aanslepend conflict. We rekenen op u.

De voorzitter: Mevrouw Maes heeft het woord.

Lieve Maes (N-VA): Ik heb eigenlijk weinig toe te voegen. Alles is al gezegd. We moeten dit met zijn allen vanop korte afstand opvolgen.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, ik heb geen bijkomende vragen. Ik wil u bedanken voor de toezegging dat u de timing zeker in het oog zult houden en dat u het dossier verder zult opvolgen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het nieuwe luchtkwaliteitsplan en de luchthavenregio – 2672 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Voorzitter, zowel in de commissie Leefmilieu als in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement hebben we het al meermaals gehad over de luchtkwaliteit in Vlaanderen. De cijfers bevestigen dat de Vlaamse luchtkwaliteit stelselmatig verbetert. Vlaanderen heeft in 2014 en in 2015 de Europese doelstellingen behaald. Er is echter nog veel werk aan de winkel.

Minister, het Vlaams luchtkwaliteitsplan loopt eind dit jaar af. Op schriftelijke vraag nummer 724, die ik net voor de zomer heb ingediend, hebt u geantwoord dat in het najaar een eindrapportering zal worden opgesteld. Volgens uw antwoord zal het nieuw luchtkwaliteitsplan tegen september 2018 worden opgesteld en gericht zijn op gebieden met een verhoogde concentratie.

Heel wat sectoren dragen met hun activiteiten bij tot de luchtverontreiniging. Gezien het grote aandeel van het wegverkeer in de emissies van stikstofdioxide richt het huidige luchtkwaliteitsplan zich voornamelijk op het wegverkeer. Het wegverkeer is een van de belangrijkste oorzaken van luchtvervuiling, maar ook het vliegverkeer kan lokaal een zeer belangrijke bron zijn.

Voor de zomer hebben we hier reeds de verkennende studie besproken die in opdracht van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) is uitgevoerd. Die studie

toont aan dat Brussels Airport bijdraagt aan het ultrafijn stof in de omgeving van de luchthaven. De verontreiniging neemt af met de afstand tot de luchthaven, maar de effecten zijn tot minstens 7 kilometer van de luchthaven meetbaar.

Ik moet helaas vaststellen dat het huidige luchtkwaliteitsplan geen enkele vermelding maakt of maatregel ontwikkelt met betrekking tot de luchthavenregio. Er bestaat echter wel een specifiek actieplan betreffende fijn stof en stikstofdioxide voor de agglomeratie en de haven van Antwerpen, met als doel de verbetering van de luchtkwaliteit in Antwerpen. De Vlaamse overheid, de stad Gent en het Havenbedrijf Gent hebben een actieplan met 58 nieuwe initiatieven ontwikkeld om de reeds verbeterde luchtkwaliteit in de agglomeratie Gent te handhaven en nog te verbeteren.

Minister, ondanks de verhoogde concentratie aan fijn stof in de omgeving van de luchthaven en het belang van onze nationale luchthaven, de derde economische poort van België, hebt u op een van mijn vroegere vragen geantwoord dat er geen specifiek actieplan voor de Brusselse randgemeenten zal komen.

Waarom zal het nieuw luchtkwaliteitsplan pas in september 2018 worden opgesteld? Welke acties en concrete maatregelen zult u ondertussen nemen om de luchtkwaliteit in de luchthavenregio te verbeteren? Indien mogelijk zou ik graag een overzicht krijgen van alle geplande overlegmomenten en mogelijke maatregelen. Zal in het nieuwe luchtkwaliteitsplan rekening worden gehouden met de regio rond de luchthaven van Zaventem? Zo ja, op welke manier zal dat gebeuren? Op welke wijze zal de luchtkwaliteit, zoals dit in het huidige luchtkwaliteitsplan is opgenomen, in het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) worden geïntegreerd?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, de timing voor de opmaak van een nieuw luchtactieplan houdt rekening met de verplichting die volgt uit een Europese richtlijn uit 2008. Daaruit vloeit voort dat Vlaanderen een nieuw plan moet opstellen naar aanleiding van een overschrijding van de jaargrenswaarde voor stikstofdioxide in het meetpunt Borgerhout-straatkant in 2015. Dit meetpunt is gericht op de emissies door het verkeer.

De officiële rapportering hiervan aan de Europese Commissie heeft plaatsgevonden. Een plan moet worden opgesteld twee jaar na het jaar waarin de overschrijding heeft plaatsgevonden. Dit betekent in dit geval tegen 31 december 2017.

De werkzaamheden voor het opstellen van een nieuw plan zijn reeds gestart. De deadline, 31 december 2017, laat ook toe rekening te houden met de eindrapportering aan de Vlaamse Regering over het huidig luchtkwaliteitsplan en met een nieuw onderzoek dat de resterende knelpunten nog beter in kaart moet brengen.

Overleg met het middenveld over nieuwe maatregelen is uiteraard een traditie die ik in ere wens te houden. Er zal een openbaar onderzoek worden georganiseerd. Een goed onderbouwd plan vraagt voldoende tijd.

Naast de uitvoering van het Vlaamse luchtkwaliteitsplan heb ik ondertussen bijkomende aandacht besteed aan deze regio. We wachten niet op het officiële plan om in actie te schieten. In samenwerking met het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen en het Antwerps stadsbestuur heb ik in het voorjaar van 2014 een nieuw actieplan voorgesteld met bijkomende maatregelen voor de Antwerpse haven en de stad Antwerpen in de periode 2014-2018.

Mevrouw De Vroe, specifiek met betrekking tot de luchthavenregio hebt u naar ultrafijne stofdeeltjes verwezen. De kennis over de concentratie van ultrafijne

stofdeeltjes rond de luchthaven is nieuw. Er bestaan nog geen luchtkwaliteitsnormen voor deze parameter. Ook de Wereldgezondheidsorganisatie hanteert voor deze pollutant nog geen advieswaarde.

Zoals ik in mijn antwoord op een eerdere vraag om uitleg van mevrouw Segers al heb aangegeven, is het met betrekking tot de maatregelen in eerste instantie belangrijk dat de emissiegrenswaarden voor vliegtuigmotoren worden aangepakt. Voor de emissie van ultrafijne stofdeeltjes door vliegtuigmotoren is een nieuwe, strengere internationale emissiestandaard van de International Civil Aviation Organization op komst. De vermindering van de vliegtuigemissies is in belangrijke mate een bevoegdheid die onder meer door internationale instellingen wordt aangepakt. De impact van het Vlaams beleid op de normering is vrij beperkt. We kunnen onze mening geven, maar we kunnen geen beslissingen nemen.

De luchthaven van Zaventem heeft eveneens een aantal operationele maatregelen getroffen. Deze maatregelen passen in een vermindering van de broeikasgasuitstoot en van het brandstofverbruik. Dit heeft een rechtstreekse positieve invloed op de uitstoot van ultrafijne stofdeeltjes. Hoe lokale maatregelen tot een vermindering van de emissies kunnen bijdragen, zal in het licht van het nieuw luchtkwaliteitsplan verder worden geëvalueerd.

Een gezonde leefomgeving is een van de belangrijkste doelstellingen van het BRV. Ik zal in het BRV principes opnemen die ervoor zorgen dat de ruimtelijke ontwikkelingen de gezondheidsrisico's zo veel mogelijk zullen beperken. De impact op de luchtkwaliteit, het omgevingslawaai en de hittestress maken deel uit van de afwegingselementen om op alle bestuurlijke niveaus keuzes over ruimtelijke programma's te maken.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw reactie op mijn vragen. Kwaliteit is uiteraard zeer belangrijk. Aangezien onze gezondheid daar zeer nauw mee samenhangt, is het belangrijk dat de kwaliteit blijft verbeteren.

Ik zou nog even dieper willen ingaan op de luchthavenregio. Er is communicatie in de pers geweest. De luchtkwaliteit in de Vlaamse Rand is slechter dan in Brussel. Ik heb uw reactie aandachtig beluisterd. Er loopt nog een onderzoek. Er komen emissiegrenswaarden. Ik zou u toch willen vragen daar de nodige aandacht aan te besteden. Zodra er meer zicht op is, moet u dit in het luchtkwaliteitsplan opnemen. In het licht van de communicatie die er is geweest, is dit echt belangrijk. Ik hoop dat u, als Vlaams minister, in de toekomst de nodige maatregelen zult nemen.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Mevrouw De Vroe, u hebt natuurlijk gelijk dat de werking van een luchthaven een impact op de luchtkwaliteit heeft. De gemeenten rond de luchthaven van Zaventem zijn al jaren vragende partij om een milieu-effectenrapportage (MER) voor de luchthaven op te stellen. Op die manier kan de luchtkwaliteit worden gemeten. Vandaag weten we niets of bitter weinig over de problematiek van de luchthaven.

Indien de milieuvergunning van de luchthaven van Zaventem moet worden vernieuwd, hoop ik dat de uitbater eindelijk eens werk van een MER zal maken, zodat alle effecten op het milieu in kaart kunnen worden gebracht en dat er doelstellingen kunnen komen om de luchtkwaliteit te verbeteren.

Minister, ik beaam wat u hebt verklaard. De luchthavenuitbater heeft initiatieven genomen om de luchtkwaliteit te verbeteren. Dit zou transparanter en duidelijker

moeten gebeuren. De omwonenden zouden moeten kunnen beschikken over het MER dan ons al een tijdje is beloofd. We hebben nog geen resultaat gezien. Misschien weet u hoe het zit met het MER voor de luchthaven van Zaventem. Voor ons is het nog niet duidelijk.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Mijnheer Nevens, het klopt niet dat we niet weten hoe het gesteld is met de luchtkwaliteit rond de luchthaven. Dat is precies de aanleiding van mijn eerdere vraag om uitleg geweest.

Mevrouw De Vroe, ik ben verheugd dat u hierover opnieuw een vraag om uitleg hebt gesteld. De resultaten waren immers alarmerend. Het komt erop aan zo snel mogelijk actie te ondernemen. Sindsdien is echter nog niet veel vooruitgang geboekt. In het belang van de gezondheid van alle omwonenden moeten we op dit vlak verder gaan.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, wat het MER betreft, wil ik erop wijzen dat ik daarnet heb verklaard dat we een ruimtelijk uitvoeringsplan moeten opstellen. Dat betekent dat ook een MER moet worden opgesteld.

De luchthaven werkt momenteel aan de opmaak van een meerjarenplanning. Er zal een ruime consultatie komen. Indien in het licht van de milieuvergunningen bijstellingen moeten volgen, zullen uiteraard een aantal onderzoeken moeten worden verricht. Dit betekent dat de milieueffecten in kaart moeten worden gebracht.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, zoals ik daarnet al heb verklaard, hoop ik dat u in het nieuwe luchtkwaliteitsplan rekening zult houden met de luchthavenregio en met de luchtkwaliteit an sich. Ik heb geen bijkomende slotbemerkingen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gweny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de nieuwe Europese klimaatdoelstelling voor 2030
– 2712 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de ratificering van het klimaatakkoord van Parijs
– 28 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de uitwerking van het Belgische klimaatakkoord
– 65 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Voorzitter, eind vorig jaar heeft de Europese Unie tijdens de Klimaatop in Parijs beloofd de uitstoot van broeikasgassen tegen 2030 met 40 procent te verminderen. Volgens de nieuwe klimaatdoelstellingen van de Europese Commissie moet België de uitstoot van broeikasgassen in het

gebouwenbestand, de transportsector en de landbouw tegen 2030 met 35 procent terugdringen.

Minister, u hebt in de media verklaard dat de komende maanden concreet zal worden nagegaan hoe de verschillende Europese lidstaten deze doelstellingen kunnen realiseren. U hebt ook het belang benadrukt van een billijke verdeling tussen de lidstaten en van een gelijk speelveld.

Bovendien is tijdens de zomer het bericht gekomen dat de EU het klimaatverdrag van Parijs zonder België zal ratificeren. Op 6 september 2016 heeft een federaal woordvoerder laten optekenen dat de ratificatieprocedure in België niet voor 6 oktober 2016 zal worden afgerond. Dat valt pas tegen het einde van het jaar te verwachten.

Minister, op welke manier zal een billijke verdeling tussen de verschillende lidstaten en een gelijk speelveld worden gezocht? Welke timing is voorzien om het voorstel van de Europese Commissie door het Europees Parlement en door de verschillende lidstaten te laten ratificeren? Wat is de timing voor de ratificatie van het verdrag in het Vlaams Parlement? Hoe verhoudt dit zich tot de ratificatie in de andere parlementen in dit land? Zult u overgaan tot het afsluiten van een nieuw intra-Belgisch klimaatakkoord met een nieuwe verdeelsleutel? Zo ja, op welke manier en met welke timing zal dat gebeuren?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Voorzitter, mijn vraag om uitleg is gelijklopend. Ik moet echter zeggen dat de vraag om uitleg ondertussen een beetje gedateerd is. Vandaag heeft het Europees Parlement ingestemd met het verdrag zoals het voorligt. In principe is de EU nu medeondertekenaar en ondersteunende partij om dit bijzonder belangrijk verdrag straks uit te voeren. Daarvoor waren 55 landen nodig die samen 55 procent van de uitstoot vertegenwoordigen. Met de goedkeuring in het Europees Parlement is die drempel overschreden. Het verdrag van Parijs kan, allicht veel vroeger dan iedereen had verwacht, in werking treden.

Als ik de pers mag geloven, zat dit in feite vorige week al in de pijplijn. U hebt hiervoor in de ministerraad het licht op groen gezet. Dit heeft onrechtstreeks tot een ander historisch feit geleid. Er is een eerste tweet verschenen waarin de heer Sanctorum positief was over uw beleid en uw acties. (*Gelach*)

Dat is een vooruitgang. Hoe dan ook is dit een belangrijke dag. Dankzij de ratificatie op het niveau van de EU namens de 28 lidstaten kan het akkoord in werking treden. Ondertussen hebben 7 lidstaten hun huiswerk al afgerond. Wij horen daar om evidente redenen niet bij. We gaan er echter van uit dat dit zo snel mogelijk in orde zal komen.

Daarnaast zijn er binnen en buiten Europa een aantal kleine donderwolken verschenen. De discussie binnen Europa met Polen is klassiek inzake klimaatbeleid, maar ook buiten Europa heeft de nieuw verkozen president van bijvoorbeeld de Filipijnen al verklaard dat hij het klimaatakkoord niet heeft ondertekend. En presidentskandidaat Trump heeft al aangegeven dat hij, mocht hij president worden, het klimaatakkoord van Parijs zou terugdraaien. Leonardo di Caprio heeft daarop gereageerd dat mensen die zulke uitspraken doen geen publiek mandaat mogen bekleden, maar het zal de Amerikaanse kiezer zijn die beslist. Vandaar dat een snelle inwerkingtreding van dit verdrag bijzonder belangrijk is en de stap die Europa heeft gezet bijzonder relevant is.

Maar dan nog blijft er huiswerk over voor ons, minister. Is er al duidelijkheid over wanneer Vlaanderen het akkoord van Parijs zal ratificeren? Wanneer kan België het ratificeren?

Heeft er al overleg plaatsgevonden tussen de verschillende klimaatministers van ons land?

Wanneer zal het ratificatieproces van het akkoord van Parijs rond zijn? Is er op dat moment nog voldoende tijd voor het afwerken van de procedure bij de Europese Unie? Uiteraard, dat is intussen gebeurd.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, ik ga even terug in de tijd, namelijk naar begin december 2015. Toen was de Klimaattop in Parijs al van start gegaan, en kwamen de verschillende regeringen in ons land in de Nationale Klimaatcommissie tot een akkoord om de inspanningen te verdelen om de doelstelling van 2020 te halen. Zo'n akkoord had er al zes jaar moeten zijn, dus een reden voor euforie was het vergelijk niet, wel een opluchting om eindelijk een doorstart te kunnen maken met het klimaatbeleid en de 400 miljoen euro te kunnen aanwenden die geblokkeerd blijft zolang er geen intra-Belgische verdeling is.

Volgens dat akkoord werd de Nationale Klimaatcommissie, in 2016 onder federaal voorzitterschap, belast om binnen een termijn van maximum twee maanden een ontwerp van samenwerkingsakkoord voor te leggen. Tien maanden later is het politieke akkoord echter nog steeds niet omgezet in een functioneel samenwerkingsakkoord. De technische onderhandelingen zouden bovendien sinds mei enige tijd hebben stilgelegen. Intussen is wel al duidelijk dat 2016 – na de twee vorige jaren – voor een nieuw warmterecord zal zorgen. Daarmee wil ik zeggen dat klimaatverandering geen ruimte biedt voor slome onderhandelingen. Integendeel, de onderhandelingen over de doelstelling van 2030 zouden al op kruissnelheid moeten zitten, dat is waar de vorige twee vragen over gingen.

Zonder functioneel akkoord blijft een deel van het Vlaamse klimaatgeld helaas geblokkeerd. Ook de Belgische bijdrage aan het Green Climate Fund laat zo op zich wachten. Opnieuw staan treuzelende klimaatministers op de rem van hun eigen beleid.

Daarom heb ik de volgende vragen, minister. Wat is de stand van zaken van de technische onderhandelingen over het politieke intra-Belgische klimaatakkoord? Wanneer zal dit akkoord eindelijk in werking treden? Vanaf wanneer kan Vlaanderen het vrij te komen geld inzetten voor een versterkt klimaatbeleid?

Hoe stelt Vlaanderen zich op in de gesprekken die het akkoord moeten uitwerken? Welke maatregelen neemt u om de twistpunten zo spoedig mogelijk te ontzenuwen? Wat zijn die belangrijkste twistpunten?

Hoever staan de onderhandelingen over de klimaatdoelstellingen van 2030? Wanneer gingen deze precies van start? Wanneer verwacht u hierover een politiek akkoord?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Op 20 juli 2016 publiceerde de Europese Commissie haar voorstel voor de verdeling van de niet-ETS-inspanningen (emissions trading system) voor de periode 2021-2030 over de Europese lidstaten. Dit voorstel vertrekt van de relatieve financiële draagkracht van de lidstaten, uitgedrukt in bbp per capita. Volgens deze verdeelsleutel moet België een doelstelling van -38 procent halen ten opzichte van 2005. Voor de lidstaten met een bbp per capita boven het Europese gemiddelde – wij zijn daar bij – voorziet het voorstel in een correctie van de doelstelling op basis van het kostenefficiënt potentieel van deze lidstaten. In het geval van België bedraagt deze correctie 3 procent. Samen leidt dit voor België dus tot een doelstelling van -35 procent.

Voorts bevat het voorstel de mogelijke inzet van een aantal instrumenten om de kostenefficiëntie van de inspanning op Europees niveau te verhogen. De specifieke eigenschappen van deze instrumenten worden momenteel verder besproken in de Raad en het Europees Parlement.

Dit voorstel van verordening wordt nu besproken in raadswerkgroepen en zal volgens de gewone wetgevingsprocedure behandeld worden in de Raad en het Europees Parlement. De Commissie liet reeds verstaan dat ze mikt op een akkoord tegen ten laatste eind 2017.

De ratificatie van het Klimaatakkoord van Parijs is prioritair voor Vlaanderen. Binnen het Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid werd een intra-Belgische taskforce 'Ratificatie Overeenkomst van Parijs' opgericht. De diensten belast met de opmaak van de instemmingsdossiers op de verschillende niveaus wisselen informatie uit over de op te maken stukken en de te volgen procedures.

Wij hebben daar niet op gewacht. De Vlaamse Regering heeft op 15 juli 2016 het instemmingsdecreet principieel goedgekeurd en het advies gevraagd aan de Minaraad. Nadat de Minaraad had laten weten geen advies uit te brengen, werd onmiddellijk het advies van de Raad van State aangevraagd zoals dat moet, procedureel gezien: procedures moeten in een democratie gevolgd worden. Op 26 september ontving ik het advies van de Raad van State.

Momenteel wacht ik op een beslissing van de werkgroep gemengde verdragen, die moet nagaan of de opmerking in het advies van de Raad van State over het dubbel gemengd karakter van de overeenkomst effectief moet leiden tot een herkwalificatie van de bevoegdheden. Dat zal de Vlaamse procedure evenwel niet vertragen omdat het gewest en de gemeenschap op Vlaams niveau gefusioneerd zijn. Dat wil zeggen dat in Wallonië wel verschillende procedures moeten worden doorlopen en er wel vertraging zal zijn. Het dossier staat vrijdag weer op de agenda van de Vlaamse Regering, zoals het hoort.

Het Waalse Gewest heeft het instemmingsdecreet principieel goedgekeurd vóór het zomerreces, maar bij de Federale Regering en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest gebeurde dat pas midden september. Die zijn dus wat later van start gegaan. Nogmaals, als het advies zou aantonen dat er ook van de gemeenschappen een instemming moet zijn, zal het in Wallonië nog langer duren.

De Raad Leefmilieu heeft vrijdag een raadsbeslissing aangenomen om de Europese Unie toe te laten versneld te ratificeren. Het Europees Parlement heeft daar vandaag mee ingestemd: dat komt dus goed, we zullen de timing halen. Heel wat andere lidstaten kunnen dat ook wegens procedurele voorschriften en democratische beslissingen niet tijdig ratificeren. We zijn niet de enigen. Ik heb met mijn Nederlandse collega gesproken en vernomen dat het door het Nederlandse tweekamerstelsel ook heel wat tijd kost om dat allemaal te doorlopen.

Indien zou blijken dat de Overeenkomst van Parijs in november 2016 effectief in werking treedt – en die kans is heel groot – is de Europese Unie alvast stemgerechtigd lid bij beslissingen over de Overeenkomst van Parijs tijdens de Klimaatop in Marrakesh. Ondertussen kunnen de lidstaten op basis van hun nationale procedures hun ratificatie voortzetten.

Net zoals voor de periode 2013-2020 zal de Belgische non-ETS-doelstelling verdeeld moeten worden tussen de gewesten, ondersteund door een federale inspanning.

Ik vind het opportuun om deze gesprekken zo snel mogelijk aan te vatten. U weet dat ik voorstander ben van een vaste verdeelsleutel, zodat men niet bij elk voorstel opnieuw moet onderhandelen. Het grote probleem daarmee is dat niet

iedereen die rond de tafel zit, ervan overtuigd is dat dit de meest aangewezen manier is: niet elk gewest wil op dezelfde manier te werk gaan.

Wat betreft de 'burden sharing' voor de periode 2013-2020 verstrekte de Nationale Klimaatcommissie op 18 januari 2016 een mandaat aan een ambtelijke werkgroep die ermee belast werd om een ontwerp van samenwerkingsakkoord op te stellen. Op 15 maart 2016 leverde deze werkgroep een eerste ontwerpakkoord af aan de federale voorzitter van de Nationale Klimaatcommissie – dat is momenteel federaal minister Marghem. Begin juli heeft de werkgroep een juridische en technische verfijning afgerond. De tekst is volledig rond behalve op één punt, en dat is hernieuwbare energie. De ministers bevoegd voor de energie proberen om daar zo snel mogelijk uit te geraken.

Dit jaar wordt de Nationale Klimaatcommissie voorgezeten door de federale overheid. Er is al enkele keren aangedrongen op een nieuwe vergaderdatum, maar dat loopt niet van een leien dakje. In oktober is er nu een datum geprikt waarop de commissie zal samenkomen. Eindelijk heeft de federale voorzitter een datum vastgelegd.

Het klopt dat de federale overheid nog altijd geen euro heeft gestort in het Vlaams Klimaatfonds. Dit is in tegenspraak met het politieke akkoord. Alle gewesten hebben hun ongenoegen hierover al meermaals geuit, maar ik stel vast dat ondertussen bijna een half miljard euro op het federale niveau zonder meer geblokkeerd blijft. Dit dossier werd in juli onder de aandacht gebracht van het Overlegcomité, maar ook dat heeft er niet toe geleid dat het bedrag gestort werd.

Ondertussen geef ik, samen mijn collega's van de Vlaamse Regering, verder uitvoering aan ons klimaatbeleid en wacht ik niet op een ontwerp van samenwerkingsakkoord. Om te verzekeren dat we de Vlaamse 2020-doelstellingen realiseren en om een doorkijk te doen naar 2030 zijn er extra inspanningen noodzakelijk. De Vlaamse Klimaattop gaf daartoe de aftrap. We maken intussen werk van specifieke klimaatrondefabels; mijn collega's doen dat voor hun bevoegdheden. We zullen op 1 december op de Klimaattop dan ook met concrete engagementen komen. We hopen natuurlijk dat de ministers van Energie ook snel tot een akkoord kunnen komen, zodat ook voor de hernieuwbare energie de tekst gefinaliseerd kan worden en het akkoord definitief kan worden afgerond.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Ik dank u voor uw antwoord, minister. Uiteraard kijken we uit naar de Klimaattop van 1 december.

Minister, kunnen wij een kopie krijgen van het advies van de Raad van State van 26 september? (*Instemming*)

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, wat betreft de burden sharing erger ik me – net als u heb ik de indruk – aan het federale getreuzel. Het is goed dat er nu een datum vastligt.

Kunt u nog wat meer toelichting geven rond het knelpunt van hernieuwbare energie? Hoe zit dat juist, en hoe kan dat worden opgelost?

Het is natuurlijk belangrijk dat u inderdaad niet wacht en dat er bijkomend klimaatbeleid wordt gevoerd met de Klimaattop van 1 december als publiek moment om de intenties van Vlaanderen duidelijk te maken.

Inzake het Akkoord van Parijs volgt u de snelst mogelijke weg, dat is zeer positief. Er moet uiteraard rekening worden gehouden met de Raad van State,

maar gezien de manier van werken in Vlaanderen zullen wij alvast geen vertraging opleveren voor de goedkeuring van dit belangrijke verdrag. Zeker met wat u samen met uw Europese collega's hebt afgesproken rond de ratificatie op Europees niveau hebben we een duidelijk signaal gegeven, zowel vanuit Vlaanderen, België als Europa.

België heeft bij de verdeling van de doelstellingen -35 procent toebedeeld gekregen. Mijn fractie hoopt dat er geen nieuwe derde processie van Echternach komt. Er was er eentje in paars-groene tijden en eentje in de vorige en in deze legislatuur. Dit is niet meer voor herhaling vatbaar. Wat ons betreft, als er geen bereidheid is om tot een andere vaste verdeelsleutel te komen, dan moet elke deelstaat zelf maar zorgen voor een reductie van 35 procent met de middelen en bevoegdheden die ze heeft. Dat lijkt me de meest duidelijke afspraak om de engagementen ten aanzien van Europa na te komen.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, ik zie ook enkele lichtpuntjes, maar het grote licht aan het einde van de tunnel zie ik nog niet.

Ik heb enkele bijkomende vragen. Minister Marghem hangt natuurlijk een heel ander discours op over de problemen. Ze zegt dat het probleem tussen Vlaanderen en Wallonië ligt. Wat is dan het knelpunt? Waarom kan de technische werkgroep niet landen? Het is belangrijk om het akkoord vóór Marrakesh helemaal af te ronden zodat het geld kan vrijkomen en we aan een versterkt klimaatbeleid uitvoering kunnen geven. Dat is heel erg belangrijk, anders riskeren we weer de risee te worden.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp-a): Minister, mijn waardering voor het feit dat zowel Vlaanderen als België zich achter de Europese ambitie heeft geschaard om het Akkoord van Parijs zo snel mogelijk te ratificeren. Dat is symbolisch zeer belangrijk, al blijft het in de eerste plaats natuurlijk symbolisch. Die symboliek betekent natuurlijk weinig als niet elke lidstaat zelf overgaat tot ratificatie. Ik mag hopen, en daarin deel ik de mening van de meeste collega's, dat we dat ook in eigen land snel kunnen doen. De vraag is dan natuurlijk ook wat wij doen.

Ik zou ook graag toelichting krijgen bij de knelpunten die er nog zitten rond dat samenwerkingsakkoord. Ik onderschrijf de stelling van de heer Bothuyne dat dit een aanslepend probleem is, die interne Belgische lastenverdeling. Waar zit men vast? Wat is uw visie op de engagementen die Vlaanderen gaat nemen in de komende periode inzake de lastenverdeling?

Het idee dat iedereen zelf maar voor die -35 procent moet zorgen, is op zich niet fout. Als Vlaanderen dat voor de huidige lopende engagementsperiode doet, is het probleem misschien al opgelost, maar dat is natuurlijk speculatie, gelet op uw antwoord. In elk geval mag ik hopen dat we niet – en ik hoor graag van u hoe dat kan – opnieuw vastzitten in een systeem waarbij elke lidstaat onderhandelt om zo weinig mogelijk te doen. Ik had begrepen dat Vlaanderen er voordeel bij heeft om zo veel mogelijk te doen. Misschien zou dat een deel van de oplossing zijn van het aanslepende onderhandelingsprobleem. Graag wat toelichting rond de precieze knelpunten.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Wat betreft de lastenverdeling tot 2020 sluit ik aan bij de vraag van de heer Danen. U geeft aan dat de eindstreep in zicht is en dat er enkel voor het onderdeel energie nog een knelpunt bestaat.

Als ik het goed heb, zijn er twee onderdelen. Er is de CO₂-reductie – dit zit bij u – en de verdeling daarvan op basis van jaarlijkse afrekeningen, en er zitten schommelingen tussen de deelstaten en Brussel en federaal. Begrijp ik het goed dat dit onderdeel afgewerkt is? Het tweede onderdeel is energie: dat zit bij minister Tommelein. Ik denk aan de afspraken van december vorig jaar. We zien dat Wallonië snel naar een overschot van groene energie gaat. Toen werd gezegd dat Vlaanderen een voorkeurecht zou krijgen. Het is beter dat ze hun overschot aan ons verkopen dan aan het buitenland, het liefst met korting. Ik dacht dat dit toen werd toegezegd. Kunt u bevestigen dat dit nog het enige discussiepunt is? Kunt u erbij zeggen of die beloftes van vorig jaar behouden blijven? Of is er nu een andere toon? Stapt men af van het voorkeurecht met korting? Of gaat dat door?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevorde (Onafhankelijke): Minister, de heer Bothuyne zegt dat er nog huiswerk is. Dat lijkt me een understatement. Zoals u zelf aangeeft, ligt het een beetje aan onze constitutie dat die ratificatie nogal traag verloopt. Op dat vlak kunnen we weinig verwijten maken.

Ik ben blij, mijnheer Bothuyne, dat de Europese ministers uiteindelijk een creatieve manier hebben gevonden om vooruit te geraken met die ratificatie zodat het Akkoord van Parijs wereldwijd in werking kan treden.

Wat betreft de doelstelling voor de periode 2021-2030 ben ik het eens met de suggestie van een vaste verdeelsleutel. De heer Bothuyne spreekt zelfs over de toekenning van de reductie van 35 procent aan elke participerende overheid. Wat mij betreft, is dat allemaal oké, maar we weten dat al die scenario's in de vorige jaren ook op tafel hebben gelegen en men geraakte er niet uit. De discussie gaat dan over een rechtvaardige verdeelsleutel waar iedereen zich achter kan scharen, en daar geraakte men niet uit. Finaal blijft het bij wat getouwtrek zodat er iets op tafel komt waar iedereen zich voorlopig in kan vinden.

Zo kom ik bij het intra-Belgische klimaatakkoord voor 2013-2020. Minister, ik kan me niet van de indruk ontdoen dat men onder druk bijna een jaar geleden een politiek akkoord heeft verkregen, maar dat men de angels heeft onderschat. Hernieuwbare energie is een mooi voorbeeld. Blijkbaar is er nog altijd discussie over het verwachte overschot in Wallonië en het verwachte tekort in Vlaanderen, en hoe dat precies geregeld zal worden. Ik hoop dat men er snel uit geraakt. Blijkbaar is men eruit geraakt inzake het overbrengen van Kyoto 1 naar Kyoto 2, namelijk de 2,5 procent 'clean development mechanism' (CDM).

Deze zaken zijn op het eerste gezicht zeer technisch, maar ze dragen een zeer belangrijke politieke component, en dat heeft men duidelijk onderschat. Ik hoop dat men diezelfde fout niet gaat maken met de onderhandelingen voor de periode 2021-2030.

Het was duidelijk, minister, dat u de federale overheid verwijt dat ze de klimaatmiddelen niet deblokkeert. Daarmee geeft u duidelijk aan dat de middelen niet geblokkeerd zijn op een rekening. U zegt dat de federale overheid de middelen gewoon niet doorstort. Klopt dat? Is dat onwil of is het een juridisch-technische kwestie? Dat zou ik graag uitgeklaard zien.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: We zullen het advies van de Raad van State graag overmaken, mevrouw De Vroe.

Mijnheer Danen, we kunnen onmogelijk alles rond hebben tegen Marrakesh. Dat is een 'mission impossible'. Het is in september besproken op de vergadering van

de ministerraad van de Federale Regering. Daarop volgt een hele procedure, en dan moet het nog naar het federale parlement. *(Opmerkingen van Johan Danen)*

Oké, want als u de ratificatie bedoelt, dan kan dat gewoon niet. Dat is eigen aan ons systeem, en er zijn nog veel lidstaten die dat niet rondkrijgen. Ik ben gerust dat u niet de ratificatie bedoelt. Als de Vlaamse Regering de beslissing vrijdag neemt, moet deze nog in het Vlaams Parlement komen en moeten we de procedures nog doorlopen.

U vroeg naar het resterende knelpunt. We hebben vorig jaar in december een akkoord bereikt. Daarin staat uitdrukkelijk een solidariteitsclausule, vooral wat de hernieuwbare energie betreft. Daar ging de discussie vooral nog over. Er is eerst heel veel gesleuteld aan de teksten. Aan de eerste tekst van de juridische diensten van de federale overheid hebben we gigantisch veel werk gehad. We hebben al die teksten moeten herschrijven zodat ze juridisch correct waren. Dat werk van onze diensten is echt niet te onderschatten. De tekst hing juridisch gezien niet zo goed aan elkaar.

De tekst is er. Hij is zo goed als gefinaliseerd, maar er is momenteel nog discussie over de hernieuwbare energie. Er waren oorspronkelijk inderdaad twee discussies: over de broeikasgassen en over de hernieuwbare energie. Er moest nog een pak berekeningen gebeuren om te weten wat dat concreet betekende. De broeikasgassen zijn nu volledig ambtelijk berekend. De grote discussie nu gaat dus over de hernieuwbare energie en de berekeningen daaromtrent. De solidariteit wordt op zich niet in vraag gesteld, maar hoe en wanneer dat in de praktijk moet worden uitgevoerd, daar is nog discussie over. Er zijn uiteraard ook heel wat bilaterale gesprekken tussen de ministers van Energie.

Verder kan ik niet ingaan op die knelpunten en de details. Dat zou de beste manier zijn om het nooit te laten lukken.

Wat betreft de nieuwe doelstelling van de -35 procent: ik vind het niet zomaar uit dat men naar een soort sleutel kan gaan. Binnen Leefmilieu zijn er heel wat domeinen waar we die sleutels al hebben. Voor een inbreukprocedure vanuit Europa hebben we al sleutels afgesproken. Ze worden altijd op die manier toegepast. We zouden dat kunnen doortrekken voor het klimaatbeleid, maar zoals gezegd, is niet iedereen daarvan overtuigd. Mij lijkt het gemakkelijker om zulke sleutels af te spreken als er nog geen concrete doelstellingen vastliggen. Dan wordt er minder gerekend en minder naar de concrete gevolgen gekeken. Dat maakt het dan altijd complexer. Eigenlijk was mijn oproep een paar maanden geleden al – voor die indicatie van de Europese Commissie –: laat ons werk maken van die sleutels. Helaas is dat niet gelukt, niet in de Nationale Klimaat-commissie en niet in de Senaat. Ik zag dat een beetje als een opdracht voor de Senaat. De Senaat heeft hoorzittingen gehouden rond klimaat. Ook daar is nog niets gebeurd. Ik zie enkele collega's knikken. *(Opmerkingen)*

Misschien komt dat nog aan bod. *(Opmerkingen. Gelach)*

De federale middelen zijn – voor de goede orde – niet zomaar geblokkeerd. Er is geen technisch-juridische hindernis die de storting onmogelijk maakt. De federale overheid kan die middelen al overmaken mocht ze dat willen. Men heeft – denk ik – principieel de houding aangenomen dat ze eerst een samenwerkingsakkoord wil en dan pas wil storten, maar in principe kan het wel.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Voor alle duidelijkheid, mijn vraag ging vooral over de inwerkingstelling van de doelstellingen 2020 en de inspanningen daarvoor. Ik wou niet aansturen op een vlotte ratificatie binnen de paar weken. Ik weet dat dit onmogelijk is.

Ik hoop wel dat we uit het traject van de voorbije jaren geleerd hebben om de volgende verdeling alleszins wat sneller te laten gebeuren, want we hebben echt geen goed figuur geslagen op dat vlak. Ik hoop dat we van de fouten in de voorbije jaren hebben geleerd om het de volgende keer beter te doen. De klimaatverandering biedt inderdaad geen ruimte voor slome of langdurige onderhandelingen, zeker niet zoveel jaar na datum.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de illegale uitzettingen van fazanten en patrijzen – 2790 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Minister, in augustus, september en oktober start traditioneel het jachtseizoen, afhankelijk van de wildsoort. Voor de patrijzen is dat 15 september en voor de fazant 15 oktober. Deze periode wordt elk jaar gekenmerkt door meldingen bij de Natuurinspectie en bij Vogelbescherming Vlaanderen vzw betreffende illegale uitzettingen van tamme patrijzen – op kleinere schaal – en vooral fazanten.

Het uitzetten van wild is wettelijk verboden via het Jachtdecreet van juli 1991. Zoals al een paar keer aan bod is gekomen in deze commissie, bestond er echter een achterpoort in het Jachtvoorwaardenbesluit, waardoor jagers fazanteneieren mochten rapen die werden bedreigd door landbouwactiviteiten. De uitgebroede jongen moesten dan voor 31 juli worden vrijgelaten op het terrein waar de eieren werden geraapt.

Zoals we allemaal weten, heeft de Raad van State dit artikel begin februari vernietigd, dat ook was aangevochten door Vogelbescherming Vlaanderen. Minister, ik herinner me dat u toen in de media enigszins liet uitschijnen dat u nog zou onderzoeken wat u exact zou willen doen met de vernietiging door de Raad van State. Finaal hebt u in de commissie echter ook gezegd dat dat is wat het is. Die uitzonderingsregeling was dus van de baan. Dat lijkt me op zich zeker een goede zaak, aangezien daarmee ook heel duidelijk is dat het ondubbelzinnig verboden is om fazanten uit te zetten.

Toch blijken er nog altijd meldingen binnen te komen, wat traditioneel is voor deze periode van het jaar. Je hoort af en toe getuigenissen dat uitzettingen op een meer subtielere wijze gebeuren. Zo wordt beweerd dat op plaats A een uitzetting zal gebeuren, de Natuurinspectie gaat daarnaartoe en de eigenlijke uitzetting gebeurt dan op plaats B. Men zet mensen van uw administratie dus soms echt op het verkeerde been.

Minister, als hoe ernstig evalueert u die praktijk? Dat is natuurlijk niet iets van dit jaar of vorig jaar. Die illegale uitzettingen gebeuren al een hele tijd. Uw inspectie is daarmee bezig, maar als hoe ernstig evalueert u die praktijk, aangezien die wel blijft gebeuren? Ontwikkelt u een strategie om de illegale uitzettingen tot nul te herleiden? Hoe vaak heeft het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) artikel 23, 3°, van het Jachtvoorwaardenbesluit van 25 april 2014 al toegepast, waarbij er een verbod wordt ingevoerd op de jacht op een bepaalde wildsoort in een bepaald gebied van een bepaalde wildbeheereenheid? Zijn het aantal en de omvang van meldingen bij de Natuurinspectie dit jaar tot nog toe – want het loopt natuurlijk nog altijd – vergelijkbaar met de vorige jaren? Of is er een kentering sinds de afschaffing van dat achterpoortje van het uitzetten van die fazanten? Aangezien

meldingen op het probleem wijzen, maar niet noodzakelijkerwijze een correcte inschatting van het aantal en de omvang van de uitzettingen opleveren, schat u dat het aantal uitgezette dieren de voorbije jaren en dit jaar substantieel afneemt in Vlaanderen? Denkt u dat de vernietiging van de bewuste regel in het Jachtvoorwaardenbesluit een invloed heeft op deze praktijk? Hoe wenst u de handhaving te versterken om de uitzettingen een halt toe te roepen? Is het beter opvolgen van dieren in fazantenkwekerijen een optie?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Onze Natuurinspectie gaat uiteraard in op elke klacht naar aanleiding van mogelijke uitzettingen van fazanten. Er worden natuurlijk ook steekproeven gehouden en controles gedaan. Ik moet daarbij wel zeggen dat het bezit van gekweekte fazanten op zich niet wordt verboden door de jachtregelgeving of het Soortenbesluit. Krachtens het Soortenbesluit moeten fazanten geringd zijn met een gesloten pootring. Als je ongeringde fazanten bezit, bijvoorbeeld op een erf of in een volière op een jachtterrein, is dat verboden op grond van het Soortenbesluit. Het is natuurlijk wel zo dat het vermoeden vaak ook rijst dat die dieren worden gehouden met het oog op illegale uitzetting. In dergelijke gevallen wordt geregeld een proces-verbaal opgesteld en worden de fazanten in beslag genomen, of wordt een bevel tot slachting opgelegd. Het is niet realistisch te denken dat het illegaal uitzetten van fazanten ooit tot nul kan worden herleid. In Nederland, waar sinds begin de jaren 90 een uitzetverbod werd ingesteld, worden ook nu nog illegale uitzettingen vastgesteld.

Artikel 23, 3°, van het Jachtvoorwaardenbesluit werd nog niet toegepast, omdat onomstotelijk moet kunnen worden aangetoond dat de fazanten daadwerkelijk werden uitgezet. Het loutere bezit van fazanten in een volière in het bos volstaat op zich dus niet als bewijs van uitzetting. In de praktijk kan dat artikel maar worden toegepast bij het op heterdaad betrappen van uitzettingen.

Het is ook nog te vroeg om uitspraken te doen over de evolutie in 2016, aangezien uit ervaring blijkt dat veel illegale uitzettingen pas kort voor de opening van het jachtseizoen gebeuren. Wel kan algemeen worden gesteld dat het aantal meldingen al enkele jaren daalt. Het is niet mogelijk om een realistische schatting te geven met betrekking tot de evolutie van het aantal uitgezette fazanten.

Het is nog te vroeg om een evaluatie te maken van het effect van de vernietiging van de regel dat fazanteneieren onder bepaalde voorwaarden mochten worden geraapt.

Fazantenkwekerijen zijn op grond van het Soortenbesluit vrijgesteld van de verplichting om gekweekte fazanten te ringen. Een ringverplichting opleggen ten aanzien van die bedrijven zou in strijd zijn met het principe van het vrij verkeer van goederen binnen de Europese Unie. Zoals u weet, berust de bevoegdheid voor het opvolgen van de bedrijfsvoering en de handelstransacties van die bedrijven niet bij ons, maar bij de federale overheidsdienst bevoegd voor de landbouw.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het klopt natuurlijk dat er ook al illegale kwekerijen gesloten zijn. Het is op zich natuurlijk niet verboden om een fazantenkwekerij uit te baten. Dat weet ik natuurlijk ook. Op het terrein hoor je echter geluiden. Dan rijst natuurlijk wel de vraag waar die dieren vandaan komen. Die moeten ergens vandaan komen. Dan zijn het ook niet noodzakelijkerwijze fazanten uit kwekerijen in Vlaanderen. Het kunnen er evengoed zijn uit Wallonië of het buitenland. Als we dit probleem echter au sérieux nemen, dan denk ik dat we de kwekerijen zelf ook eens moeten controleren, ook al beperkt dat zich niet tot Vlaanderen. Die dieren moeten ergens vandaan komen.

Dan was er mijn suggestie om de illegale uitzettingen tot nul te herleiden. Mocht ik u de vraag stellen of u het aantal inbreuken op het Milieuhandhavingsdecreet of iets dergelijks tot nul wilt herleiden, dan denk ik dat u zou zeggen dat dat natuurlijk niet realistisch is, maar dat het wel de bedoeling is om dat tot een absoluut minimum te reduceren. Om eerlijk te zijn, met betrekking tot deze problematiek merk ik toch veeleer een meer gelaten houding, zo van, 'die illegale uitzettingen mogen niet volgens de wet, maar we kunnen daar weinig aan doen'. Onze natuurinspecteurs doen natuurlijk hun job, maar nogmaals, men verzint natuurlijk altijd nieuwe methodes om die natuurinspecteurs op het verkeerde been te zetten. Ik vraag me eerlijk gezegd af of er wel voldoende politieke steun is om nu eens echt drastisch komaf te maken met die illegale uitzettingen.

Minister, ik zal daar persoonlijk niet te diep op ingaan, maar u weet dat sommige mensen daar een beetje verwijtend over doen, zeker als het gaat over die grote events. Ik heb het dan niet over die paar jagers die een bepaald terrein beheren, maar over die grote jachtevents, waar dan grootindustriëlen en dergelijke mogen verzamelen. Het zou toch niet zo'n groot probleem zijn dat die dieren daar worden uitgezet en nadien afgeknald. Ik begrijp dat mensen daar aanstoot aan nemen, want dat is een vorm van selectieve verontwaardiging.

Dat gaat over mensen wie blijkbaar weinig in de weg wordt gelegd. Blijkbaar bestaat er toch een vorm van selectieve politieke verontwaardiging. Dat is wat leeft en ik begrijp heel goed dat dat leeft. Om eerlijk te zijn, als ik uw antwoord hoor, dan neemt u die indruk niet weg, omdat u net benadrukt dat het altijd zo zal blijven bestaan, dat u daar weinig aan kunt doen.

Minister, is het mogelijk voor de commissieleden om de cijfers over de evolutie van het aantal meldingen van de voorbije jaren te kunnen ontvangen? Nogmaals, meldingen bieden natuurlijk geen zekerheid over het aantal illegale uitzettingen. Het gaat dan echt over de meldingen. Het is echter wel interessante informatie. Kunt u iets meer bezorgen aan de commissie over de voorbije jaren? Dan kunnen we toch proberen ergens een evolutie te ontwaren.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Minister, ik denk dat het belangrijk is dat u opnieuw hebt bevestigd dat er niet wordt gedacht aan het opnieuw mogelijk maken van wat tot voor kort nog als courante praktijk kon gebeuren. Ik denk dat de Vlaamse Regering en uzelf ter zake een verstandige beslissing hebben genomen. Ik denk dat dat het beginpunt moet zijn van de discussie.

Dat er vervolgens een periode zal zijn waarin de geesten zich kunnen aanpassen aan die nieuwe realiteit, lijkt me ook zonneklaar. De voorbeelden die collega Sanctorum geeft, bewijzen dat men zelfs vrij creatief te werk gaat en als het ware een equipe de ene richting uit stuurt, om dan aan de andere kant zijn verwerpelijke praktijken te kunnen toepassen. Laten we alsjeblieft inderdaad onze administratie en alle diensten die daarvoor bevoegd zijn, de nodige middelen geven om daartegen op te treden.

Een element dat ik nog heb gemist in de discussie, is het volgende. Minister, misschien hebt u daar echter een zicht op. Het lijkt me goed om de jachtsector ook zelf hierbij te betrekken, om hen te sensibiliseren, om hun zo sterk mogelijk uit te leggen waarom het geen goed idee zou zijn om van uitzettingen gebruik te blijven maken, hoe dat ook indruist tegen wat ze beweren te zien als hun doelstelling, namelijk het bijdragen tot een grotere biodiversiteit en het in stand houden op de juiste niveaus van diverse wildeenheden. Ik denk dat er op dat vlak nog wel wat werk aan de winkel is. Ik hoor er immers een aantal mensen steen en been over klagen dat dit plezier hun is ontnomen. Zo zeggen ze het dan ook. Ik hoor echter ook anderen zeggen dat dit een verstandige maatregel is en

dat het nu aan hen is om die te handhaven. Ik denk dat er daar nog wel wat sensibilisering kan gebeuren. Minister, misschien kunt u een voorzichtige suggestie in die richting doen, namelijk dat men samen met ons zorg zou dragen voor de naleving van de regelgeving wat dit betreft.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik wil duidelijk stellen dat de regelgeving er is om te worden nageleefd, dat iedereen dat moet doen en dat daar absoluut geen onderscheid in wordt gemaakt. Natuurlijk is het wel zo, en dat moeten we ook onder ogen zien, zonder een of ander goed te praten, dat de middelen van de Natuurinspectie altijd beperkt zijn. Er zijn altijd mensen en middelen te weinig om overal tegelijk te zijn. Het klopt natuurlijk dat de prioriteit qua handhaving in de eerste plaats gaat naar mogelijke inbreuken die meteen grote natuur- of leefmilieuschade geven. Dat is logisch. Ook de rest wordt gecontroleerd, maar het lijkt me logisch dat daaraan prioriteit wordt gegeven. Dat heeft niets te maken met het al dan niet bevoordelen. Dit wordt dus zeker opgevolgd door onze diensten. Als ze een vaststelling doen, dan wordt er absoluut ook een proces-verbaal opgemaakt en wordt er ook gehandhaafd.

We zullen zeker een overzicht overmaken van alle meldingen en interventies die er zijn geweest. Mijnheer De Bruyn, ik vind het ook een goede suggestie van u om misschien meer in te zetten op sensibilisering, om duidelijker te maken waarom een en ander misschien niet meer wordt getolereerd of niet meer kan. Dat geeft inderdaad ook mogelijk een effect op de bodemfauna. Ik denk dan aan de hazelworm. Als er te veel fazanten worden uitgezet, dan kan die worden bedreigd. Dat mag misschien ook wat meer onder de aandacht worden gebracht van wie graag gaat jagen.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Minister, ik dank u voor het overmaken van de cijfers. Ik heb er daarnet niets meer over gezegd, maar het verbaast me wel dat uit uw antwoord blijkt dat het ANB dat fameuze artikel 23, 3°, van het Jachtvoorwaardenbesluit nog nooit heeft toegepast. U zegt dat voor honderd procent zeker moet zijn dat er een inbreuk heeft plaatsgevonden, met betrapting op heterdaad. Bij mijn weten is zo'n betrapting op heterdaad al wel gebeurd in het verleden. Ik vind het dan vreemd dat dat fameuze artikel nooit werd toegepast.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de Chinese wolhandkrab
– 2805 (2015-2016)**

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Collega's, in het voorjaar hebben we het al eens gehad over de Chinese wolhandkrab. We hebben deze thematiek in juni in de commissie besproken, samen met collega Tobback, die ook de problematiek had aangekaart van diverse steden en gemeenten die te kampen hebben met Chinese wolhandkrabben.

Minister, in juni hebt u in de commissie aan ons meegedeeld dat getroffen lokale besturen een beroep kunnen doen op het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)

en ook op het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO). U had ook aangekondigd dat er een code van goede praktijk zou worden opgemaakt, die nog dit jaar klaar zou zijn. Die code van goede praktijk zou zich vooral richten op het beperken van schade en het voorkomen van overlast. Bovendien zou ook worden nagegaan in welke mate de Chinese wolhandkrabben tijdens de trek kunnen worden tegengehouden of afgevangen, bij voorkeur in het najaar, nu dus, wanneer ze zich verzamelen om richting zout water te gaan. Daarvoor zou moeten worden overlegd met de bewindslieden bevoegd voor de Noordzee, ook federaal dus.

Onlangs hebt u beslist om in Aarschot een piloot- of proefproject op te starten, waarbij verschillende methodieken zouden worden uitgetest, waarvan de beste dan naar heel Vlaanderen zou worden verspreid. U had ook aangekondigd dat er een folder zou komen.

Minister, wat is de stand van zaken, nu in het najaar de trek zal beginnen? Hoe staat het met het opmaken van die code van goede praktijk? Is er overleg geweest met de bewindslieden bevoegd voor de Noordzee, ook federaal, over het tegenhouden of afvangen van de wolhandkrabben tijdens de trek? Welke methodieken zullen in Aarschot worden uitgetest en op welke termijn verwacht u daar resultaten van? Ten slotte wou ik nog eens polsen naar die folder.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Taeldeman, ik had gezegd dat we aan de experten van het ANB en het INBO een plan van aanpak zouden vragen. Dat is ondertussen klaar. Er is de code van goede praktijk. Ook zal er een veldproef plaatsvinden in Aarschot, en er is ook een folder met actiepunten die zal worden verspreid.

De code van goede praktijk vat de problematiek samen en schetst ook preventieve en curatieve maatregelen. Hij is vooral bedoeld voor de terreinbeherende instanties die met de wolhandkrab in aanraking komen. De code van goede praktijk zal ook nog verder worden doorvertaald in concrete handleidingen voor lokale besturen.

Ondertussen is duidelijk geworden dat de beste vangstmogelijkheden zich in de rivieren in plaats van op zee voordoen, en dat in het voorjaar. Men had dus eerst een ander idee, maar men is daarvan afgestapt. Bij de landinwaartse migratie van jonge krabben ontstaan immers grote concentraties ter hoogte van barrières. In de Noordzee en de Beneden-Zeeschelde komen de krabben te diep en te diffuus voor, waardoor ze moeilijker te vangen zijn. Zo blijkt een grootschalige, experimentele afvangst gedurende drie jaar in de voortplantingsplaatsen van de Beneden-Zeeschelde niet tot een merkbaar resultaat te hebben geleid. Daarom zijn onze experten afgestapt van het plan om dat daar aan te pakken.

In Aarschot wordt ingezet op twee technieken: vangst door middel van diverse types fuiken in de waterloop en vangst door middel van diverse geleidingssystemen op de oever, met wanden in combinatie met emmers of fuiken. De veldproef gebeurt door de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) in samenwerking met het INBO en het ANB. De vangst is verdeeld over het najaar van 2016 en het voorjaar van 2017. De meest geschikte systemen zullen worden opgenomen in de handleiding die naar de lokale besturen zal gaan. De handleiding zal weergeven hoe een lokaal bestuur haalbare vangstcampagnes kan organiseren.

De folder is gericht op burgers. Het betreft een voorstelling van de Chinese wolhandkrab en ook een omkadering van de bewuste problematiek, met eventuele stappen die kunnen worden gezet om overlast te vermijden. De folder wordt opgemaakt tegen januari 2017 en zal via de kanalen van het ANB worden aangeboden aan de burger en de lokale besturen.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb begrepen dat de experts van INBO en ANB de code van goede praktijk hebben afgerond, en dat het ook de bedoeling is dat getroffen lokale besturen daarover worden ingelicht. Ter verduidelijking, wat is dan precies het verschil tussen die code van goede praktijk en die folder die tegen januari 2017 klaar zou zijn? We kijken natuurlijk ook uit naar de resultaten van de veldproef die dit najaar en ook in het voorjaar van 2017 in Aarschot zal worden uitgevoerd. Ik heb ook begrepen dat de focus wordt verlegd van de zee naar de kanalen.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp-a): Voorzitter, blijkbaar is het Chinaweek. Misschien moeten we bekijken of we geen Chinese partner kunnen vinden die ons kan bijstaan bij het bestrijden van deze invasieve soort, al twijfel ik er niet aan dat dat opnieuw tot een aantal problemen en discussies zou leiden, die de oplossing van het probleem opnieuw verder naar voren zullen schuiven, zoals in een ander domein. *(Opmerkingen)*

Maar goed, daar gingen we het niet over hebben.

Minister, ik heb een heel algemene vraag. Is er naar aanleiding van al dat studiewerk dat ondertussen is gebeurd, ook enig idee van de totale populatiecijfers op dit ogenblik, en van wat eventueel de doelstellingen zouden moeten zijn qua bestrijding? Als men dit als een plaag beschouwt, dan neem ik immers aan dat men cijfergegevens heeft, en misschien ook wel wat ambities voor de komende jaren, want op zich zal het niet helpen om ze één keer te vangen.

Als u zegt dat de bestrijding veeleer in de rivieren dan in zee zal gebeuren, dan betekent dat natuurlijk ook dat uw collega bevoegd voor de Noordzee niet onmiddellijk betrokken zal zijn, maar het betekent misschien ook wel dat er een grote last of verantwoordelijkheid bij de gemeenten zou kunnen komen te liggen. Met andere woorden, het zal misschien niet het Vlaamse Gewest zijn, maar de gemeenten zelf die gedwongen zullen zijn om te investeren en de last van de bestrijding te dragen. Misschien is dat niet zo, misschien vergis ik me, maar ik neem aan dat die ongerustheid er toch wel zal zijn. Ik denk dat de gemeentebesturen ook financieel geen vragende partij zijn om door deze krab in de tang te worden genomen.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Ik heb in een vorig betoog ook al gezegd dat het natuurlijk jammer is dat we nu pas echt gealarmeerd zijn en gecoördineerd beginnen op te treden. Maar goed, beter laat dan nooit. Ik vraag me net als collega Tobback af wat hiervan de last en de overlast is voor lokale besturen. Dan gaat het niet alleen over de financiële kostprijs, maar ook over het administratieve, want als we een zicht willen krijgen op die cijfers die worden gevraagd, met de vraag wat die populatie is, wat we eraan doen, wat de beste manieren zijn, dan zal er lokaal toch een en ander moeten worden geregistreerd. Ik hoop dat het besef dat dit nodig en noodzakelijk is, overal leeft.

Ik meen dat ook het Vlaamse Gewest een signaal kan geven. Laten we immers eerlijk zijn, vaak werd er heel lacherig gedaan toen de vraag er kwam op lokaal niveau. Ik kan mijn eigen gemeente als voorbeeld nemen. Men minimaliseerde dat, tot we nu, een paar jaar later vaststellen dat er wel degelijk iets aan de hand is. Ik meen dus dat het Vlaamse Gewest een rol kan spelen ten overstaan van die gemeenten die nu misschien nog niet de impact hebben ondervonden, opdat ze zouden uitkijken en wat hun waterlopen betreft zo sterk mogelijk van in het prille begin optreden.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Voorzitter, minister, onze fractie stelt voor om advies te vragen aan de Staatsveiligheid, want wij denken dat ze staatsgevaarlijk zijn en banden met het leger hebben. Misschien kan er een papiertje worden gevraagd. *(Opmerkingen van Bruno Tobback)*

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Er is wel degelijk een probleem. Het kan dus zeker niet dat men alles op zijn beloop laat. Het is echter een illusie om te denken dat we ze kunnen uitroeien. Wat we in eerste instantie willen bereiken, is de populatie beheersen, zodat ze niet nog groeit.

Wat is nu het verschil tussen het plan van aanpak, de code van goede praktijk en de folder? Het plan van aanpak is eigenlijk een volledige analyse, ook van de wetgeving, van wat er Europees is beslist, van wat er mogelijk is, van hoe de verspreiding is. De code van goede praktijk zegt wat men kan doen om die beheersing op het terrein te verwezenlijken. De folder is echter iets ruimer, om ook aan het grote publiek informatie te geven over wat dat beest is en wat je er als particulier tegen kunt doen als je het bijvoorbeeld in je zwembad of je kelder vindt.

We gaan de lokale besturen zeker niet aan hun lot overlaten. Het kan een beetje worden vergeleken met de rattenbestrijding, die ook op vele plaatsen gebeurt. De VMM en Waterwegen en Zeekanaal zullen het voortouw nemen in het vangen en de beheersing van die populatie. Het klopt natuurlijk ook dat we dat in samenspraak met die lokale besturen zullen doen. Dat zal zeker niet volledig aan hen worden overgelaten. Aan die code van goede praktijk wordt nu de laatste hand gelegd, ook net in samenspraak met die lokale besturen, zodat dat ook voor hen haalbaar is en in de praktijk kan worden uitgevoerd. Dat wordt dus ook op hun niveau vertaald, zodat ze daar ook mee aan de slag kunnen gaan. Het zijn echter vooral onze eigen diensten, zoals de VMM, die trouwens ook bevoegd is voor de rattenbestrijding, en Waterwegen en Zeekanaal die daaraan zullen meewerken.

Met betrekking tot de verspreiding is er ook een kaartje ter beschikking. Het is misschien interessant dat u dat weet. Daarop kunt u zien waar die wolhandkrab al is gesignaleerd, waar die zich al overal bevindt. Dat is toch wel redelijk spectaculair. We zullen misschien de link ook overmaken aan het parlement, zodat u dat kaartje kunt vinden en eens kunt bekijken of er in uw buurt Chinese wolhandkrabben kunnen opduiken, zodat u goed voorbereid bent om daarmee aan de slag te gaan.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord en ook voor het duidelijke engagement, want het lijkt me toch wel de eerste keer te zijn dat bij deze invasieve soort wordt stilgestaan en dat daaraan wordt gewerkt, dat ook de lokale besturen daar goed over worden geïnformeerd. Het onderwerp kan immers misschien snel aanleiding geven tot een paar grapjes hier in de commissie, maar ik denk toch echt dat we erbij moeten stilstaan. Dat wordt ook bevestigd door de International Union for Conservation of Nature (IUCN). We hebben echt wel te maken met een zeer sterk invasieve soort, die een bedreiging vormt voor ons visbestand, maar ook een gevaar oplevert omdat ze de rivieroever ondergraaft. Ik ben er alleszins tevreden mee dat u een aantal heel concrete maatregelen hebt genomen. Dat mag hier nog eens duidelijk worden gemaakt.

De voorzitter: En zonder advies van de Staatsveiligheid.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Lode Ceyskens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over vergunningen voor paardenstallen
– 2828 (2015-2016)**

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

Lode Ceyskens (CD&V): Voorzitter, minister, ik wil vandaag verder doorgaan over iets dat al op 14 juni jongstleden werd aangekaart door collega Taeldeman, ook met de vraag om naar een oplossing te kijken. Het ging namelijk over de omzendbrief van Ruimtelijke Ordening uit 2002 over stallen voor graasdieren, die door de Raad voor Vergunningsbetwistingen en de Raad van State als onwettig werd beoordeeld. Beide raden hebben gesteld dat hobbypaarden niet in het agrarisch gebied thuishoren en dat de omzendbrief bijgevolg onvoldoende basis kan vormen voor de vergunning van stallen.

Minister, na het Vlaams Actieplan voor de Paardenhouderij van uw voorganger is het besef gegroeid dat de paardensector een belangrijke sector voor Vlaanderen is. De sector is ook economisch belangrijk. Ik wil enkele cijfergegevens aanhalen. Het gaat om een toegevoegde waarde van 219 miljoen euro voor de Vlaamse economie, om 172.428 paarden, om bijna 45.000 mensen die bij een rijvereniging zijn aangesloten, om 3550 voltijdse equivalenten en om 1750 bedrijven. Ik kan zo nog een tijdje doorgaan.

Onder meer door Darco, de beste springpaardendecker ooit, staan de Vlaamse paarden wereldwijd bovenaan de lijst. Ze zijn dan ook een gegeerd exportproduct geworden. Er is uiteraard export binnen de EU, maar ook naar de VS, Canada, Mexico, China, Columbia, Uruguay, Chili, Peru, Argentinië, Brazilië, Zuid-Afrika, Indië, Singapore, Japan, Taiwan en het Midden-Oosten. Deze lijst is nog onvolledig.

Het nut van de beroepssector is hier ondertussen meer dan bekend en de sector wordt als een volwaardige landbouwsector erkend. Ik zou het vandaag echter even willen hebben over de hobbysector en over de omzendbrief die nodig om die hobbysector in stand te houden.

Afgelopen zondag heeft in het mooie Noord-Limburg het nationaal ruitertornooi van de Landelijke Rijverenigingen (LRV) plaatsgevonden. Aan die wedstrijd hebben meer dan duizend combinaties deelgenomen. Volgens mij is het ongeveer veertig jaar geleden dat een zekere Ludo Philippaerts daar nationaal kampioen springen en dressuur is geworden. Nog niet zo lang geleden heeft daar Grand Cru van de Rozenberg mee gesprongen. Dat paard heeft dit jaar aan de Olympische Spelen deelgenomen. Ik zou nog tal van voorbeelden kunnen aanhalen om te staven dat de hobbysector de kweekvijver en de leverancier is voor de Vlaamse paarden die een wereldwijd exportproduct zijn geworden en die in Vlaanderen een bepaalde economische meerwaarde hebben gekregen.

Minister, ik was blij toen u naar aanleiding van de vraag om uitleg van mevrouw Taeldeman hebt verklaard dat binnen de regelgeving een en ander mogelijk is. U hebt toen onder meer verwezen naar het vrijstellingsbesluit voor de schuilhok-ken. Ik citeer uw antwoord: "De noodzaak of wenselijkheid om daarnaast in nog mogelijkheden te voorzien, wordt momenteel overwogen en onderzocht. In elk geval zal er ook een afstemming moeten gebeuren met de doelstellingen die we zullen formuleren in het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Daar komen we later nog op terug."

Ik merk op het terrein dat de nood aan een oplossing echt groeit. Steeds meer lokale besturen weigeren vergunningen voor paardenstallen in het agrarisch

gebied en in andere gebieden. Dit leidt soms toch schrijnende situaties. Vaak ontstaat een gedoogbeleid ten aanzien van de plaatsing van zeecontainers, houten barakken en dergelijke in weiden. De betrokkenen gaan ervan uit dat het onwettig is. Als ze dat eens moeten opruimen of afbreken, hebben ze er alvast niet veel kosten aan gehad. Persoonlijk vind ik dat een jammere ontwikkeling.

Minister, in bepaalde regio's in Vlaanderen is de paardensector belangrijk. Ik merk dat veel gemeentebesturen de paardenhouders gunstig gezind zijn, maar natuurlijk ook enkel kunnen vaststellen wat de Raad van State hierover heeft geoordeeld. Uw eigen diensten leveren in verband met dergelijke dossiers negatieve adviezen af.

Hebt u ondertussen zicht op de wijze waarop u de hobbypaardenhouderij en de beroepslandbouw ruimtelijk met elkaar wilt verzoenen? Wat zijn de instructies die u uw adviesverlenende administratie geeft? Erkent u, zoals uw voorganger, dat de professionele paardenhouderij niet zonder de hobbypaardenhouderij kan?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, niemand hoeft mij van het belang van de paardensector te overtuigen. De indrukwekkende cijfers die net zijn opgesomd, zijn me goed bekend. Ik heb hierover trouwens al vaak gesproken tijdens paardenactiviteiten. Dat is net de reden waarom we hebben beslist de forse subsidiëring van het Vlaams Paardenloket de komende drie jaar voort te zetten.

Het klopt natuurlijk dat we na de vernietiging met een onduidelijkheid op het terrein zitten. We moeten hiervoor een nieuw beleidskader creëren. We zijn hiermee bezig. We hopen snel klaar te zijn. Dit vraagt om een vertaling in de regelgeving. Aangezien de omzendbrief is vernietigd, moet dit in de regelgeving worden vertaald. We werken dit momenteel volop uit.

Er zijn, voor alle duidelijkheid, nu al mogelijkheden. Het beroepsmatig kweken en verhandelen van paarden valt heel duidelijk onder de beroepslandbouw. Dit is toegelaten in het agrarisch gebied. Het gaat op dat moment natuurlijk om een beroepsactiviteit. Dit criterium wordt bewaakt door middel van een advisering van de vergunningsaanvraag door het Departement Landbouw en Visserij. We moeten te allen tijde vermijden dat daar onder het mom van beroepslandbouw een zuiver residentiële ontwikkeling plaatsvindt. Dat is de reden waarom er een advisering is. Die advisering is er trouwens altijd geweest.

Wat de hobbyhouders betreft, gaat het overigens niet enkel om paarden: geen enkel hobbydier is toegelaten in landbouwgebied. Het gaat niet specifiek om paarden. Dit is ook logisch. Het agrarisch gebied is voorbehouden voor de beroepslandbouw.

In recreatiegebied is recreatieve infrastructuur, zoals maneges, toegelaten. Onder bepaalde voorwaarden kan een functiewijziging van bestaande gebouwen in het agrarisch gebied worden aangevraagd. Dat kan op basis van het functiewijzigingsbesluit. Het gaat dan om het hergebruik van bestaan agrarisch patrimonium. Indien deze recreatieve activiteit integraal deel uitmaakt van een bestaande landbouwbedrijfsvoering in het agrarisch gebied is dit ook als ondergeschikte activiteit mogelijk.

Het vrijstellingenbesluit biedt nog een andere mogelijkheid. Voor particuliere paardenhouders is het mogelijk om binnen bepaalde randvoorwaarden bijgebouwen, zoals stallen, op te richten bij een woning in woongebied of bij een vergunde zonevreemde woning in agrarisch gebied. Indien de weilanden in agrarisch gebied zijn gelegen, kunnen op die weide, binnen de marges van wat van vergunning is vrijgesteld, de nodige schuilhokken worden opgericht.

Het hergebruik van het bestaand agrarisch patrimonium voor wonen en het hergebruik van de bijbehorende landbouwgebouwen voor het houden van paarden kan op basis van het functiewijzigingsbesluit worden toegelaten. Er zijn veel mogelijkheden.

Een aparte categorie bestaat uit de sport- en handelsstallen die weliswaar beroepsmatig worden uitgebaat, maar waarbij geen sprake van beroepslandbouw is. Het gaat dan om handel en sport of recreatie. Volgens het functiewijzigingsbesluit kunnen dergelijke paardenhouderijen eveneens binnen bestaande bedrijfsgebouwen.

Er kan al heel wat. In feite kan er al meer dan wat mogelijk was in 2002, toen de omzendbrief werd verstuurd. Er was toen geen mogelijkheid tot functiewijziging. Er was nog geen vrijstellingsbesluit. Een en ander is al definitief in de regelgeving verankerd.

Het gaat nu enkel nog om de vraag om in het agrarisch gebied stalgebouwen voor de hobbypaardenhouderij te mogen oprichten. Dit is ruimer dan wat het vrijstellingenbesluit mogelijk maakt. Om dit vergunbaar te maken, volstaat een omzendbrief niet. Dit zal in de codex moeten worden opgenomen.

We leggen momenteel de laatste hand aan een voorstel. De Vlaamse Regering heeft al een codexwijziging voor de eerste keer goedgekeurd. We zullen nagaan of we dit door middel van een regeringsamendement te gepasten tijde in die codexwijziging kunnen onderbrengen.

Mijnheer Ceyskens, u hebt me tevens gevraagd hoe mijn diensten met de adviesverlening omgaan. Mijn diensten passen de huidige regelgeving correct toe en zullen dat ook verder blijven doen. Dat is ook logisch.

We zoeken momenteel een oplossing om over een duidelijk kader te kunnen beschikken. De onduidelijkheid op het terrein is voor niemand fijn. We willen dat graag snel aanpakken en duidelijkheid creëren.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

Lode Ceyskens (CD&V): Minister, ik dank u voor uw volledig antwoord. Ik ben het er volledig mee eens dat er vandaag meer kan dan in 2002. Net omdat we zijn beginnen te beseffen dat de paardensector in Vlaanderen ook een belangrijke sector is geworden, ook op economisch vlak, zijn op regelgevend vlak een aantal goede stappen gezet. Ik ben dan ook zeer verheugd dat u de intentie hebt hier binnen een decretaal kader werkelijk aan te werken.

Ik ben de voorbije weken enorm vaak aangesproken, vooral door gemeentebesturen. Ze kunnen het middel waarover ze in het verleden beschikten niet langer gebruiken. Ze weten niet meer welke kant ze uit moeten. Dat zijn rechtmatige vragen.

Zoals u terecht hebt vermeld, gaat het niet enkel om de paardenhouderij. Het gaat soms om dierenwelzijn. We hadden een duidelijk instrument om hiermee om te gaan. Er werden duidelijke voorwaarden opgelegd. Nu ontbreekt dit. Ten gevolge van de lacune in de regelgeving is er momenteel een soort gedoogbeleid in de feiten ontstaan. Vaak gaat het om bric-à-bracoplossingen ter plaatse. Dit lijkt me absoluut geen goede ontwikkeling voor de ruimtelijke ontwikkeling op het platteland.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, we hebben hier natuurlijk te maken met een redelijk fundamentele discussie. Ik denk dan aan het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) en aan het naderende Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV). In

het RSV is 750.000 hectare voor beroepslandbouw bedoeld. We weten dat het in werkelijkheid om minder gaat. Volgens mij wordt ongeveer 600.000 hectare voor beroepslandbouw gebruikt. Willen we dat gebied enkel daarvoor behouden, of vinden we dat daar ook iets ander mag? Mag in die ruimte meer gebeuren? Dat is een fundamentele discussie die we niet uit de weg kunnen blijven gaan.

Het Vlaams regeerakkoord spreekt over multifunctioneel ruimtegebruik, over multifunctioneel landelijk gebied en over een verweving van functies. In het licht van het BRV wordt nagedacht over wat de verweving van het multifunctioneel ruimtegebruik wordt genoemd en over wat het tijdelijk en omkeerbaar ruimtegebruik wordt genoemd. De problematiek van de hobbypaardenhouderij is geschetst. Het gaat om de stallen die hiervoor moeten worden gebouwd.

Minister, indien u het Vlaams regeerakkoord leest en een begrip als omkeerbaar ruimtegebruik ziet staan, kunnen we dit dan in verband met dit dossier gebruiken? Kunnen we hiermee aan de slag, uiteraard zonder in excessen te vervallen?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, het is een goede zaak dat u het belang van de paardensector hebt onderschreven. De economische waarde is hier al toegelicht. Het gaat om een twaalfvoud van de economische waarde van de visserijsector. Die economische waarde is zeer groot.

Onder impuls van toenmalig minister Van Mechelen is in 2002 een omzendbrief verstuurd. Het is goed dat u die principes nu in regelgeving wilt vertalen. Eigenlijk is mijn vraag gewoon of u alle principes in de omzendbrief in de regelgeving wilt vertalen. Ondervindt u momenteel eventueel moeilijkheden hiermee? Wat is de timing die u hebt vooropgesteld? Er is momenteel immers een grote nood.

Tinne Rombouts (CD&V): Mevrouw De Vroe, ik wil me bij uw laatste vraag aansluiten. Volgens mij kan iedereen beamen dat er de afgelopen jaren, toen de omzendbrief nog van tel was, een heel duidelijk kader was. We wisten wat mogelijk was en we gingen hier op een goede en genuanceerde manier mee om.

Ik heb de vorige sprekers gehoord. We moeten die discussie misschien in een heel breed kader voeren. We moeten rekening houden met de timing, die door de omstandigheden is bepaald. Ik hoed me echter voor een veel bredere discussie die er nu eigenlijk niet echt toe doet.

Minister, er was een duidelijke omschrijving en afbakening. Het is belangrijk dat we de poorten en de deuren niet te veel openzetten. De overheid heeft de doelstelling het gebied op een bepaalde manier te beschermen en om een oplossing voor de bestaande noden te bieden. Er was een heel pragmatische oplossing. De basis die daarvoor bestond, kan misschien ook voor u de basis vormen om alles verder te verscherpen en te verduidelijken.

We mogen echter niet in de brede discussie opgaan. In dat geval vrees ik immers voor de timing. In die zin ben ik ook benieuwd naar uw kijk op de zaak.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: We werken momenteel uit hoe we dat concreet zullen vertalen. Dat zal zeer snel gebeuren. We willen die timing hanteren. Ik heb dan ook voorgesteld om de codexwijziging, die de Vlaamse Regering op 15 juli 2016 voor het eerst heeft besproken, na advisering opnieuw op de agenda van de Vlaamse Regering te plaatsen. We moeten dan nagaan of we dit in de codexwijziging kunnen onderbrengen. We kunnen ook een amendement opstellen om het sneller te laten verlopen.

Ik ben het eens met diegenen die hebben verklaard dat de omzendbrief op het terrein heeft gewerkt. We willen de achterliggende idee in de amendementen vertalen. Ik wil daar echter niet op vooruitlopen. We moeten dat nog uitwerken.

Mijnheer Vandaele, het is de bedoeling binnen het BRV die omslag te maken. Uiteraard spelen het omkeerbaar ruimtegebruik en het tijdelijk ruimtegebruik hierin mee. De inhoud van de omzendbrief is niet tegenstrijdig met wat met het ruimtelijk rendement, de bescherming van de open ruimte en de multifunctionele open ruimte wordt bedoeld. Dit sluit perfect aan bij de filosofie van het BRV, waarover de Vlaamse Regering momenteel onderhandelt.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

Lode Ceyskens (CD&V): Minister, ik stel vast dat er al een consensus is over het feit dat we met een vrij urgent probleem zitten. Ik ben zeer tevreden dat u hier hebt verklaard dat u zult proberen op relatief korte termijn een oplossing te vinden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de mantel- en zilvermeeuwenpopulatie op zoek naar broedgebied – 2833 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, onlangs hebben we in de kranten de bevindingen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) kunnen lezen. Het gaat om een rapport over de meeuwenpopulatie in Vlaanderen. Ook om te broeden, trekken die meeuwen steeds verder landinwaarts. Als reactie hierop hebt u in de krant laten optekenen dat u voorbereid bent op een uitbreiding van de meeuwenoverlast in het binnenland.

Blijkbaar komt de langverwachte beheerregeling voor meeuwen in heel Vlaanderen er nu toch. Hierdoor zouden ook niet-kustgemeenten een aanvraag kunnen indienen om eieren te mogen doorprikken of schudden of om nesten te mogen verwijderen.

Ik vrees echter dat hiermee niet alles is geregeld. We moeten immers ook onze instandhoudingsdoelstellingen halen. We moeten minstens 1920 broedparen van de kleine mantelmeeuw hebben en we moeten de huidige populatie van minimaal 20.000 zilvermeeuwen in stand houden. Dit moet uiteraard liefst in harmonie met de mens gebeuren. Meeuwen horen nu eenmaal bij de kust. Om die reden moeten we volgens mij brongericht denken. We moeten oplossingen aan de basis zoeken en niet louter reageren met een bestrijding van de overlast.

Tijdens de commissievergadering van 8 maart 2016 hebt u gesproken over een beheerregeling voor de meeuwen aan de kust die uit twee onderdelen zou bestaan. U wilt de overlast verminderen door onder meer het kunstmatig voedselaanbod te verminderen. Daarnaast moet er ook een duurzame oplossing voor de populatie komen. U hebt uw diensten gevraagd hier werk van te maken en, bijvoorbeeld, alternatieve broedplaatsen in de voorhaven van Zeebrugge aan te duiden. We weten dat de haven daar weinig enthousiasme voor toont. Naar verluidt, zijn de eigendommen van het Agentschap voor Natuur en Bos, van het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust en van de havenbedrijven de afgelopen maanden gescreend om kleinere, verspreide locaties te vinden waar de meeuwen zouden kunnen broeden.

Minister, kan een beheerregeling voor het binnenland van start gaan zonder eerst de kwestie van de alternatieve broedgelegenheid op te lossen? Ik denk dan in de eerste plaats aan de kust. Is het tweede gedeelte van de beheerregeling voor de kust, wat op de broedlocaties betrekking heeft, ondertussen aan u voorgelegd? U hebt de diensten hier blijkbaar om gevraagd. Welke concrete voorstellen zijn er? Welke voor de meeuwen positieve acties zal het nieuwe beheerplan dat u in het vooruitzicht hebt gesteld, voor de meeuwen in het binnenland bevatten? Biedt uw plan een duurzaam antwoord op de vraag waar we de meeuwenkolonies willen en kunnen lokaliseren of herlokaliseren?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, we zullen, voor alle duidelijkheid, geen aparte beheerregeling voor het binnenland opstellen. We scheppen een Vlaamse meeuwenaanpak waar de kust bij zal horen.

Op dit ogenblik zijn de aantallen grote meeuwen in de broedkolonie in Zeebrugge sterk gedaald. De ruimte is ingenomen door havenactiviteiten, maar er is vooral ook de komst van de vos. De meeuwen hebben zich sterk verspreid. Een gedeelte heeft zich bij buitenlandse kolonies aangesloten. Een ander gedeelte heeft zich gevestigd in andere gebieden en zelfs industriegebieden langs de kust en in het aansluitende binnenland. Tegelijkertijd heeft zich in de Antwerpse haven een nieuwe kolonie gevestigd. Vermoedelijk gaat het hier om meeuwen uit de broedkolonie van het Land van Saeftinghe die zich, wellicht onder impuls van de vospredatie, heeft verplaatst.

Hierdoor krijgt de problematiek van de broedende meeuwen, inclusief de alternatieve broedgelegenheid, een ruimere, Vlaamse context. Door de zaak met alle betrokken partners op het niveau van Vlaanderen te onderzoeken, kan de problematiek op een uniforme wijze worden aangepakt.

Een eerste zoektocht naar een alternatieve broedlocatie had de doelstelling de meeuwen een alternatief te bieden wanneer ze vanwege de havenontwikkeling uit de Zeebrugse voorhaven zouden moeten wijken. Op deze manier kon de overlast in de stedelijke en industriële zones worden vermeden. De zoektocht was gebaseerd op een wetenschappelijk advies van het INBO. Ze bleek echter vruchteloos.

Vervolgens is gezocht naar kleinere zones, ongeveer 20 hectare groot, doch deze blijken ook amper aanwezig. Dergelijke zones worden bijna steeds in functie van andere, incompatibele Europese natuurdoelstellingen beheerd. Er zal steeds een lastig probleem met grondpredatoren zijn.

Ten gevolge van de verdere ontwikkeling van de havenactiviteiten en de kolonisatie door de vos is de populatie in Zeebrugge gedaald. Het gevolg is dat een eerdere oefening met betrekking tot een alternatief broedgebied in de huidige situatie niet meer bruikbaar is. Ik heb het INBO opnieuw de vraag gesteld hoe groot een alternatief broedgebied voor de resterende populatie zou moeten zijn. Hierbij moet rekening worden gehouden met de habitatvereisten, zoals de specifieke vegetatie, de openheid, de nabijheid van open water en van voldoende rustplaatsen, het verstoringsvrij karakter en de vrijheid van grondpredatoren. Dergelijke vlakke zones van korte duingraslanden in de nabijheid van open water zijn schaars en niet gemakkelijk te vinden. Om het succes van dergelijke alternatieve broedzones te verzekeren, zouden ze overigens zo dicht mogelijk bij de actuele broedkolonie gelegen moeten zijn. Met de realisatie van een aantal alternatieven aan de west- en middenkust zou dit niet het geval zijn.

Het INBO heeft het advies in de loop van de zomer geleverd. Op basis hiervan vindt een geactualiseerde screening van de kustzone plaats. Bij de zoektocht naar een alternatief nieuw broedgebied dat in een beheerregeling past, ligt de

focus niet langer enkel op de verplaatsing van de resterende kolonie in de voorhaven van Zeebrugge, maar eventueel ook op andere zones. Het plan beoogt duurzame locaties te vinden waar de meeuwenkolonies kunnen broeden en zo weinig mogelijk overlast veroorzaken. De andere acties, die reeds in het ontwerp van beheerregeling voor de meeuwen aan de kust waren opgenomen, kunnen in een beheerregeling voor Vlaanderen worden hernomen. Die acties, zoals de stimulering van een meeuuvriendelijke inrichting van platte daken, zijn positief voor de meeuwen. Dat is de stand van zaken.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben het ermee eens dat er een regeling voor heel Vlaanderen moet komen. Dat is de logica zelf. Die meeuwen verplaatsen zich ook over heel het land. We komen ze overal tegen.

De vos speelt een rol, maar ik weet niet of dat de grote boosdoener is. Ik weet welke manoeuvres in havengebieden worden ondernomen om toch maar te vermijden dat meeuwen zich ergens zouden nestelen. Ik wil er geen tekening bij maken. De betrokkenen willen dat te allen prijze vermijden. Dat lijkt me een even grote bedreiging als de vos.

Minister, u hebt op het einde van uw antwoord de mogelijkheid vermeld platte daken in te richten. Volgens mij valt daar wel winst te boeken. Tenzij hij bijzonder hard traint, kan een vos er dan niet bij. Heel wat platte daken zijn eigendom van de overheid of van semioverheidsinstellingen. Dat biedt mogelijkheden. We moeten uiteindelijk trachten de overlast te beperken. We moeten er echter ook voor zorgen dat we onze instandhoudingsdoelstellingen halen. We moeten die beesten op een of andere manier een plek in onze samenleving geven en we moeten zeker de aantallen in de doelstellingen behalen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het stookolietankfonds – 6 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Voorzitter, recent is mijn aandacht getrokken door een persbericht van de Belgische Petroleummaatschappij waarin wordt gesignaleerd dat het Bodemsaneringsfonds voor Tankstations (BOFAS) momenteel 150 miljoen euro aan reserves heeft. Dat bedrag zou tegen 2019, als het fonds ten einde loopt, tot 200 miljoen euro oplopen.

Tijdens de vorige en de huidige legislatuur is herhaaldelijk gesuggereerd de overschotten van het BOFAS aan te wenden voor de financiering van een intergewestelijk instrument voor de subsidiëring van de aanpak van de private stookolietankvervuiling. Uiteindelijk is een meerderheidspartij in de Federale Regering gaan dwarsliggen.

Naar aanleiding van een vraag om uitleg van de heer Dochy is dit onderwerp vijf maanden geleden in deze commissie ter sprake gekomen. Ook toen zat er nog geen schot in de zaak. De Federale Regering neemt niet de tijd om een standpunt in te nemen over de functionering en de budgettering van een stookoliefonds.

Minister, volgens het antwoord dat u op 3 mei 2016 op een vraag om uitleg van de heer Dochy hebt gegeven, zou de Federale Regering toen opnieuw hebben

beloofd zeer binnenkort een standpunt in te zullen nemen. Indien dit tegen eind mei 2016 nog niet het geval zou zijn, zou u dit punt opnieuw op de agenda van de volgende Interministeriële Conferentie Leefmilieu plaatsen.

Minister, heeft de Federale Regering haar standpunt ondertussen toegelicht?

U hebt in uw antwoord op 3 mei 2016 vermeld dat een communautaire discussie het belangrijkste knelpunt zou zijn. Kunt u in dit verband wat duiding en toelichting geven?

Is de problematiek van de vervuilde stookolietanks in Vlaanderen relatief gezien even groot als in de andere gewesten? Is er daar misschien een verschil?

Wat is het standpunt van beide andere gewesten over de financiering van een stookolietankfonds? Zitten ze op dezelfde lijn als Vlaanderen? Zijn ze vragende partij om die enorme overschotten, die tegen 2019 nog zouden oplopen, te gebruiken om een systeem op poten te zetten om andere problemen, zoals de sanering van particuliere stookolietanks, aan te pakken? We kunnen niet ontkennen dat het BOFAS een succes is. De middelen daarvoor komen van de petroleumindustrie, maar ook van ons. Wij betalen 16 eurocent per tankbeurt om dat fonds te subsidiëren. Zitten de andere gewesten op dezelfde lijn als Vlaanderen? Wensen ze hiervoor een oplossing te vinden?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, ik moet helaas even terugkeren in de geschiedenis. In 2013 hebben de drie gewesten een ontwerp van samenwerkingsakkoord met betrekking tot een stookolietankfonds principieel goedgekeurd. Waar zit dan het knelpunt? Er is nog steeds geen standpunt van de Federale Regering. Dat is er dus ook na 2013 niet gekomen. Ik voel aan dat het muurvast zit. De zaken zitten geblokkeerd.

Volgens de gegevens waarover ik beschik, zijn de problemen in de drie gewesten relatief gezien even groot. Het in verbruik stellen van petroleumproducten speelt zich af op de Belgische markt. Alle heffingen en bijdragen met betrekking tot petroleumproducten zijn een federale materie. De gevolgen voor de particuliere eindgebruiker met betrekking tot de kosten die aan door petroleumproducten veroorzaakte bodemverontreiniging zijn verbonden, zijn gewestoverschrijdend.

Daar doet het feit dat bodemonderzoek en -sanering een gewestelijke materie is geen afbreuk aan. Elke particulier in België die zich met dergelijke problematiek geconfronteerd ziet, verdient een tegemoetkoming via het beoogde stookolietankfonds.

Dat zit ook nog altijd federaal geblokkeerd. Ik heb geen bewijzen van de discussie, maar ik stel vast dat het federale standpunt niet op de tafel komt.

Bart Nevens (N-VA): Minister, ik kan alleen maar samen met u betreuren dat we in een impasse zitten. Als ik al die dossiers zie die ook vandaag in de commissie passeerden, moeten wij wel samen een grote pleitbezorger zijn van het confederalisme. Op deze manier komen we natuurlijk geen stap vooruit.

We zijn een fonds aan het voeden waar de problemen eigenlijk opgelost zijn. We zitten met een wachtlijst van driehonderd particulieren die vragende partij zijn voor een financiële injectie om hun oude stookolietank te saneren. Toch slagen we er na al die jaren niet in.

Ik las dat de Vlaamse Regering in 2009 al een engagement is aangegaan om het stookolietankfonds op te richten. Is het niet met federale middelen, dan met eigen

middelen, maar ik snap dat men daar veel middelen voor nodig heeft en dat het absurd is dat er middelen zijn die men niet kan aanwenden om vooruitgang te maken, wetende dat de problematiek van die tanks alsmaar erger en duurder wordt. De sanering van lekken in stookolietanks kost met de tijd meer.

Ik hoop dat u bij de Federale Regering aandringt om er eindelijk eens werk van te maken. We kunnen blijven wachten op hun standpunt, maar we kunnen ook druk op de ketel zetten. De federale verantwoordelijke, minister Peeters, is een partijgenoot van u en behoeder van het fonds. Het zou toch mogelijk moeten zijn om daar een oplossing voor te vinden.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Nevens, ik ben het volledig met u eens dat de middelen bestaan, dat de bijdrage geleverd is, dat we zoveel gezinnen zouden kunnen helpen en dat dat niet gedeblokkeerd geraakt. Die bevoegdheid zit niet bij minister Peeters. Dit werd binnen de Federale Regering al herhaalde malen op tafel gelegd, wellicht ook door uw partij, in elk geval door de mijne. Ik hoop dat het snel gedeblokkeerd geraakt, misschien al in de komende dagen. Het is heel belangrijk om daar bij de Federale Regering sterk op aan te dringen.

Bart Nevens (N-VA): Ik hoop hetzelfde met u. Ik heb me geïnformeerd op het federale niveau en daar heeft men mij gezegd dat de minister van Economie de BOFAS-bijdragen int via de FOD Economie. Ofwel ben ik verkeerd ingelicht. Kunt u dat nog eens checken? Misschien kunnen we via die piste een oplossing vinden om de middelen vrij te maken en te verdelen over de gewesten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Annick De Ridder aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het Saeftinghedok – 57 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Annick De Ridder (N-VA): Voorzitter, minister, dames en heren, ik kom terug op een dossier dat hier al een paar keer aan bod kwam, het dossier van de Saeftinghezone. Ik wil nog eens wijzen op het belang van onze Vlaamse havens, meer bepaald de haven van Antwerpen. Meer dan 150.000 gezinnen, rechtstreeks of onrechtstreeks, hangen af van de haven voor hun broodwinning.

Antwerpen manifesteert zich de laatste jaren als de sterkste groeier in de Hamburg-Le Havre-range. De indicatie is dat het die positie zal kunnen blijven behouden, dat die curve kan worden aangehouden. Dat hoop ik natuurlijk ook, dat Antwerpen de meer dan gemiddelde groei kan aanhouden. De voorwaarde daartoe is een voldoende handelingscapaciteit: nautisch, qua terminals en qua hinterland. We riskeren tegen de maximumcapaciteit aan te donderen. Er ligt een vraag voor naar meer behandelingscapaciteit. Dat brengt ons dan heel concreet bij de wenselijke plannen rond het Saeftinghedok.

We hebben het dossier hier procedurematig gevolgd. Deze zomer gebeurde er wat nieuws. De verschillende adviezen werden aangevraagd. In functie van een definitieve uitspraak over het verzoek tot vernietiging van het GRUP voor het zeehavengebied van de haven van Antwerpen heeft de Raad van State advies gevraagd aan het Europees Hof van Justitie, dat op zijn beurt advies vroeg aan de Europese Commissie.

De Europese Commissie uitte in een advies haar bezorgdheid over de natuurcompensatieplannen, omdat ze niet zouden overeenstemmen met de Europese

Habitat- en Vogelrichtlijn. Het Europees Hof van Justitie stelde vervolgens de proactieve natuurontwikkeling van Vlaanderen in vraag. Dat is niets nieuws. We wisten al dat daar een mogelijk probleem was. Wat gaat er gebeuren met het GRUP? Gaat de Raad van State het vernietigen of niet?

De Vlaamse Regering wachtte niet af – en dat vind ik een goede zaak – en besliste om het GRUP te hernemen via de procedure in het decreet Complexe Projecten. De echte kern van het probleem is de discussie over de wettigheid van de 'proactieve natuurontwikkeling' waar we in Vlaanderen zo prat op gaan, en of dat gaat om milderende maatregelen of compensatie.

Minister, bent u na de uitspraak van het Europees Hof gestart met een onderzoek over een aanpassing van het Natuurdecreet? Zo ja, wat is de stand van zaken? Zo neen, waarom niet? Dat is nog iets anders dan de herneming van de procedure in het decreet Complexe Projecten.

Kunt u meer duidelijkheid verschaffen over de stand van zaken van de hernomen procedure Complexe Projecten? Hoe zit het met de timing? Hopelijk leidt dat niet tot vertraging in de procedure.

In welke mate zal met de toepassing van het decreet Complexe Projecten een antwoord geboden worden op de problematiek van de natuurcompensatie en proactieve natuurontwikkeling? Dat is de grote vraag in dit dossier en daar moeten we een afdoend antwoord op bieden.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw De Ridder, ik ben het met u eens dat onze haven en de werkgelegenheid bijzonder belangrijk zijn, dat we daar zorg voor moeten dragen, maar u zult het met me eens zijn dat ook natuur belangrijk is, en dat we ook daar grote zorg voor moeten dragen. Daarom zoeken we altijd een gezond evenwicht tussen die economie en die ecologie.

Het arrest van het Europees Hof heeft betrekking op het gegeven dat bepaalde maatregelen in het GRUP strijdig zijn met artikel 6, punt 3 en punt 4 van de Habitatrictlijn, doordat de maatregelen in kwestie volgens het Hof beschouwd moeten worden als compenserende maatregelen, terwijl niet de procedure wordt gevolgd voor het GRUP.

In een aanpassing van het Natuurdecreet is al voorzien in het ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, natuur en landbouw, dat op 15 juli 2016 een eerste keer principieel is goedgekeurd door de Vlaamse Regering. In dat ontwerp van decreet was voorzien in enkele interpretatieve bepalingen bij artikel 36ter van het Natuurdecreet om daar zo aan tegemoet te komen, met name door te voorzien in de mogelijkheid dat onder welbepaalde voorwaarden proactieve instandhoudingsmaatregelen mee in beschouwing kunnen worden genomen bij het uitvoeren van een passende beoordeling en de beslissing die daarop volgt over een bepaald plan of programma.

De inhoud van het arrest van het Europees Hof op 21 juli 2016, nauwelijks een week na de eerste goedkeuring van het ontwerp van decreet, maakt echter duidelijk dat de voorziene interpretatieve bepalingen bij het Natuurdecreet eveneens in strijd zijn met artikel 6 van de Habitatrictlijn. Het Hof oordeelt dat instandhoudingsmaatregelen waarvan de ontwikkeling pas zal worden voltooid na de beoordeling van een plan of programma niet in aanmerking kunnen worden genomen bij die beoordeling. Op deze hindernis is inmiddels ook gewezen in het gemeenschappelijk advies van de Minaraad en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV). Er zit dus niets anders op dan de interpretatieve bepalingen bij het Natuurdecreet uit het verzameldecreet te halen.

De Vlaamse Regering nam op 15 juli 2016 de startbeslissing over de opstart van het complex project 'Realisatie van extra containerbehandelingscapaciteit in het havengebied Antwerpen'. Via dit project beogen we de realisatie van extra containerbehandelingscapaciteit om de verwachte groei tot 2030 te kunnen accommoderen. De ontwikkeling van industriële/logistische gronden en de multimodale ontsluiting tot aan het hoofdnet worden mee bekeken.

Deze startbeslissing geeft groen licht voor de onderzoeksfase, waar het de bedoeling is om de beste oplossing te filteren uit de mogelijke alternatieven. Daarvoor worden de verschillende oplossingen op een geïntegreerde manier onderzocht.

Op 6 oktober organiseert het Departement Mobiliteit en Openbare Werken, de trekker van het complex project, een gespreksavond over de economische noodzaak van bijkomende containerbehandelingscapaciteit. Er zijn ook nog andere stappen gepland.

Als u er de startbeslissing op naslaat, zult u zien dat de natuuraspecten mee verantwoordelijk zijn voor de complexiteit van het project, en ook de scope ervan in belangrijke mate mee bepalen. Een groot deel van het zeehavengebied op de linkerscheldeoever ligt binnen speciale beschermingszones (SBZ's) van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn.

De procedure van de complexe projecten is bij uitstek een geïntegreerd planproces, en dus wordt ook de integratie van de natuurproblematiek meegenomen. Die is dus 'inbegrepen'.

U ziet dat wij inderdaad niet hebben stilgezeten. We hebben al proactief gewerkt, maar komen verschillende hindernissen tegen. We hopen die snel te kunnen nemen.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Annick De Ridder (N-VA): Minister, ik ben blij dat u bevestigt dat de haven belangrijk is. Natuur ook, uiteraard, u hebt me niets anders horen zeggen. Dat is trouwens een speciaal verzoeknummer van mijn collega Vandaele. *(Opmerkingen van Wilfried Vandaele)*

U hoort ons uiteraard niets anders vertellen. Dat betekent niet dat we hier niet voluit mee voort moeten. U hebt getracht aan het Natuurdecreet een interpretatieve lezing of verduidelijking te geven, maar die is ook gesneuveld. Hoe wordt dan specifiek gewerkt aan een antwoord daarop?

Het zijn twee aparte zaken. Met de complexe projecten kan men verder. Er is groen licht voor de onderzoeksfase, men gaat alternatieven onderzoeken, maar men zal nog altijd op de Europese vraag stuiten naar de natuurcompensaties en de proactieve natuurontwikkeling. Hoe reageert u daar concreet op? U gaat dat er weer uit halen, hoor ik net. Hoe gaat u met dat aspect verder?

Wat betekent dit qua timing voor de complexe projecten? Komt er een verdrag? U zei dat we de maximale capaciteit zullen bereiken begin de jaren 2020. De bijkomende vraag die de jaren daarop zal volgen, betekent een heel strakke timing. Om dat te halen en niet op een muur te botsen, om geen capaciteitsproblemen te krijgen, is de timing cruciaal. Graag enige duidelijkheid daaromtrent. Zal de oorspronkelijke timing behouden blijven? Wat betekent de opstart van nul van zo'n dossier complexe projecten voor de haalbaarheid van de timing?

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Los van dit dossier zou ik willen opmerken dat we moeten opletten dat het decreet Complexe Projecten, waar we met heel veel zorg

aan gewerkt hebben over de partijgrenzen heen, niet de perceptie gaat meekrijgen dat het dient om dossiers die op de een of andere manier vastzitten, weer vlot te krijgen. Het uitgangspunt van het decreet Complexe Investerings was om van in den beginne heel breed te bevragen om uiteindelijk tot een meer gefundeerde besluitvorming te komen. Los van het feit of het hier al dan niet opportuun is, wou ik deze opmerking maken.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw De Ridder, voor elke stap die we gezet hebben, hebben we ook overlegd binnen de Vlaamse Regering. We vonden dat we verschillende sporen moesten volgen, dat hebben we ook gedaan. Dat lijkt me de meest veilige parachute. We stellen vast, op basis van de uitspraak, dat proactief wellicht niet kan en dat het richting compenserende maatregelen zal gaan. Dat maakt nu ook juist deel uit van het onderzoek dat momenteel loopt binnen het complexe project. Dat project moet er zo snel mogelijk komen. We proberen de timing aan te houden. De trekker is trouwens Openbare Werken. Ik veronderstel dat zij er alles aan doen om het in goede banen te leiden, en dat vooruit te doen gaan.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Annick De Ridder (N-VA): Ik ben blij met de stappen die gezet zijn, maar ik verwacht van u evengoed dat u zich er volledig achter zet. Ik mag daar toch van uitgaan? U zegt heel fijntjes dat Openbare Werken de trekker is, maar u bent bevoegd voor het hele procedureverloop. Ik hoop dat de regering dit collegiaal aangrijpt als een zeer belangrijk project. Het is een cruciaal project voor de verdere groei van de Antwerpse haven. Ik hoop dat men op zoek gaat naar een oplossing.

Het complexe project loopt. U wilt niet dat het gezien wordt, mijnheer Ceysens, als remediërend. Maar laat ons met ons allen vaststellen dat hier geremedieerd moet worden. De procedures van het verleden hebben niet altijd tot het verhoopte succes geleid, of hebben niet geleid tot een doorstart of de realisatie van een project. Dat zal hopelijk nu wel gebeuren met de complexe projecten, die uiteraard zeer breed gaan met het onderzoek naar alternatieven en zo. Maar vandaar ook mijn vrees dat een en ander tot vertraging zou kunnen leiden, en dat moet toch vermeden worden.

We gaan dus volop door met de complexe projecten. We bekijken wat er nog moet gebeuren in die omgeving zoals met het Deurganckdokdecreet. Ik kan me voorstellen dat er nog aanpassingen noodzakelijk zijn. Misschien is het nuttig dat u daarover op korte termijn opnieuw rapporteert of een stand van zaken geeft, gelet op het belang van het dossier.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.